

РОМАШКА

Тема номера:
Ігрова діяльність

Шановні працівники дошкільної освіти!

*Прийміть найщиріші вітання з нагоди професійного
свята - Всеукраїнського дня дошкілля!*

*За те, що горнеться до Вас дитина,
Вважає другом, цілковито довіряє
І шепотить свою дитячу таємницю, -
Хай Божа сила Вас оберігає!
За працелюбність, доброту, уважність,
Ласкаву усмішку, терпіння,
Коли навколо пустощі і гамір, -
Здоров'я Вам, наснаги і везіння!
Хай вдячні будуть мами й тата,
Допомагають у складну хвилину
За те, що в Ваші руки довіряють
Свій найцінніший скарб - дитину!
Хай сонячно на серці завжди буде,
На добрі справи кожен день багатий,
Хай поважають і цінують люди!
Ми Вас вітаєм з професійним святом!*

Ірина Лахнеко

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Чао-де Тетяна Євгенівна, головний редактор, завідувач ДНЗ № 9

Дьяконова Вікторія Вікторівна, заступник головного редактора, вихователь-методист

Доценко Оксана Володимирівна, вчитель-логопед

Круглов Роман Андрійович, адміністратор web-сайту ДНЗ № 9

Яценко Людмила Петрівна, практичний психолог

Копіювання та відтворення матеріалів журналу та будь-якої їх частини за згодою редакційної колегії.

«Де гра, там і радість», - говорить народна мудрість. А ще можна продовжити, що гра завжди там, де діти. Кожна доросла людина, згадуючи своє дитинство, пригадує безліч ігор, в які залюбки грали з друзями, улюблені іграшки. Дівчата згадують ігри з ляльками, хлопчики – іграшкові машини, літаки, пароплави, залізничну дорогу. Ігри, дитячий садок, веселощі — все це обов'язково залишиться в пам'яті дитини на все життя.

Сучасні діти цікавляться і сучасними іграми. В дитяче життя впевнено ввійшли комп'ютерні ігри. Але ніщо не може замінити рухливі ігри, сюжетно-рольові, ігри-драматизації, конструктивно-будівельні ігри.

Життя дитини постійно супроводжує гра. А задача дорослих наповнити це життя яскравими кольорами, навчити добрим іграм, які б розвивали та виховували малечу. Тому педагоги «Ромашки» і готували цей номер для тих небайдужих дорослих, батьків та педагогів, які постійно шукають нові цікаві форми роботи з дошкільниками. Сподіваємось, що ви знайдете в цьому номері корисну інформацію щодо ігрової діяльності дітей.

Офіційний відділ

Тетяна Чао-де
Ігрова діяльність в дошкільному закладі.....3

Батьківська сторінка

Вікторія ДЬЯКОНОВА
Граємо з дітьми.....5

Сторінка практичного психолога

Людмила ЯЦЕНКО
Гра скликає в коло.....9

Сторінка вчителя-логопеда

Оксана ДОЦЕНКО
Логопедичні ігри.....12

Сторінка вчителя-дефектолога

Ірина ЗУБРИЦЬКА
Ігри для розвитку психічних процесів у дітей молодшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку.....14

Сенсорика

Лідія ВАСЕЧКІНА
Ігри для розвитку сенсорних здібностей дитини.....17

Розвивальне середовище

Тетяна ГОРДІЄНКО
Сюжетно-рольові ігри в житті дитини.....20

Ігрова діяльність

Марина ПАВЛОВА
Гра є важливим елементом навчання дитини, пізнання навколишнього світу і людських взаємин.....22

Ранній вік

Раїса ГАРАН
Ігри з водою та піском з дітьми раннього віку.....24

Граємо разом

Анна КОЛОСОВА
Народні рухливі ігри.....29

Розвиток дрібної моторики

Світлана ОБАДІНА
Ігри на розвиток дрібної моторики для дітей із затримкою психічного розвитку.....31

Розвага

Людмила ПЕРЕКАТОВА
Розвага: «Ми малята – дошкільнята, любимо гратися й сміятись».....34

Фізичний розвиток

Олена СТЕПАНЕНКО
Спортивні ігри та вправи спортивного характеру.....36

Ранній вік

Тетяна СПІВАК
Ігри з клаптиками тканини, гудзиками, крупою.....38

Свята та розваги

Тамара ГАВРИЛОВА
Сценарій літнього свята «Якого кольору літо?».....41

Ігрова діяльність

Вікторія ПАВЛЮК
Розвивальні ігри.....45

Мовленнєвий розвиток

Ганна САЛІЙ
Пальчики допомагають говорити..46

Театралізована діяльність

Любов КУЗЬМИНСЬКА
Казка на новий лад «Зайчикова хатка».....49

Музична сторінка

Анастасія КОТЕЛЬНИКОВА
Музично-розважальне свято «Івана Купала».....53

Ігрова діяльність в дошкільному закладі

Тетяна Чао-де, завідувач ДНЗ №9

У дошкільному віці провідною діяльністю дитини є гра. Освітня лінія Базового компоненту дошкільної освіти "Гра дитини" передбачає розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому.

Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.

Гра широко використовується у навчально-виховному процесі дошкільного навчального закладу як самостійна форма роботи з дітьми та як ефективний засіб і метод розвитку, виховання і навчання в інших організаційних формах. У Методичному листі «Організація та зміст навчально-виховного процесу в дошкільних навчальних закладах» (№ 1/9-306 від 06.06.05) зазначено, що пріоритет надається творчим іграм (сюжетно-рольові, будівельно-конструктивні, ігри-драматизації та інсценівки, ігри з елементами праці та художньо-творчої діяльності) та іграм з правилами (дидактичні, інтелектуальні, рухливі, хороводні тощо).

Вихователями протягом дня використовується безліч ігор. Педагоги повинні врахувати вік дитини, її ігрові

інтереси, місце гри в режимі дня, місця проведення, зміст попередніх та наступних форм роботи, сезонних умов, ступень фізичного та інтелектуального навантаження на дітей.

У грі формується особистість дитини. І тому дорослий повинен забезпечити гармонійний всебічний розвиток особистості дитини з орієнтацією на її цінності та інтереси, збереження дитячої субкультури. Ігрова діяльність – це своєрідна школа пізнавальної діяльності. Відображаючи реальну дійсність, діти часом можуть грати в негативні ігри. Це викликає серйозну вимогу до керівництва іграми дітей. Гра має позитивне виховане значення тоді, коли вихователь формує мотиви ігрової діяльності дітей. Тому ігрову діяльність треба ретельно планувати. План роботи вихователя може складатися за видами дитячої діяльності. Один з них – ігрова діяльність.

Педагоги Артемівського педагогічного училища, як один із варіантів, пропонують студентам планування ігрової діяльності у такому вигляді:

ПЛАНУВАННЯ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістова спрямованість		Назва гри	Дата																												
Мовленнєвий розвиток	Ігри з мовленнєвого розвитку																														
Пізнавальний розвиток	Ігри на ознайомлення з навколишнім світом																														
	Ігри на ознайомлення з природою																														
Ігри логіко-математичного змісту																															
Емоційно-ціннісний розвиток	Ігри-драматизації, театральні ігри																														
Креативний розвиток	Конструктивно-будівельні ігри																														
Соціально-моральний	Сюжетно-рольові ігри																														
Фізичний розвиток	Ходьба, біг																														
	Стрибки																														
	Повзання																														
	Орієнтув. в просторі																														
	Кидання та ловіння																														
	Народні																														

Граємо з дітьми

Вікторія ДЬЯКОНОВА, вихователь-методист

Що треба зробити батькам, щоб мати гарні стосунки зі своєю дитиною? Щоб у малюка в пам'яті відклались найкращі спомини про своє щасливе дитинство, щоб дитина була веселою, впевненою в собі і оптимістично дивилась на життя в майбутньому, будьте з дитиною побільше разом, встановіть психологічний контакт, грайте з малюком в "свої" ігри і отримуйте задоволення від спілкування з дитиною. Можна грати у все! Фантазія не має кордонів! Покупні іграшки та книги – це дуже добре, але вигадуйте щось своє і подивіться навкруги, станьте самі на мить дитиною!

Грайте і робіть разом з малюком таке:

- дивіться на сонечко крізь кольорове скло
- пускайте мильні бульбашки
- робіть прості хімічні експерименти з цукром, йодом, сіллю
- розмовляйте з малюком про мрії
- співайте пісні разом
- зробіть ляльковий будиночок, хатку на дереві, на дачі чи в селі
- випускайте в небо кольорові кульки
- робіть "секретики"
- годуйте пташок
- дивіться на хмаринки в небі і фантазуйте на що вони схожі
- слухайте спів птахів
- зустрічайте світанок на морі чи в полі
- розмовляйте при свічках
- дивіться на зоряне небо
- спостерігайте за життям комах
- зробіть домашній театр чи оркестр
- декламуйте всією сім'єю віршики
- зробіть книгу свого роду
- малюйте в зошиті мультики
- на Новий рік прикрашайте ялинку саморобними гірляндами та іграшками.

Це невелика кількість підказок для гри з дітьми у "щось цікаве". Вигадайте, фантазуйте, продовжуйте грати разом з дитиною, робіть своїх малят щасливими.

Все життя дитини пов'язане з грою. Що менша вона, то більше часу має виділятися для ігор. Діти ще не вміють самотійно гратися, у них малий життєвий досвід і досвід поводження з іграшками. Протягом всього дошкільного віку їм треба пройти довгий шлях розвитку ігрової діяльності. Дітей треба вчити гратися. Для того, щоб правильно і цікаво організувати ігри, важливо викликати у дітей життєрадісний настрій, активну поведінку: вчити гратися з іграшками, дбайливо до них ставитися, помічати їх привабливість та красу, виховувати бажання гратися разом, прагнути до спілкування, співчуття, доброзичливого ставлення одне до одного.

Для розвитку радісних, цінних у виховному значенні ігор дітям слід давати різні іграшки, посібники. Ігри належить супроводжувати казками, віршиками, потішками, примовлянками тощо.

Колись було те, що геть-чисто зникло зараз, — дитяче співтовариство. Що принципово — це були різновікові дитячі компанії. Зразки і сюжети переходили від старших до молодших, яких спочатку брали в гру на другорядні ролі, а потім вони самі починали «задавати тон». Самовідтворювальна система, субкультура, яка не потребувала опори ззовні. А тепер на подвір'ях дітей практично немає.

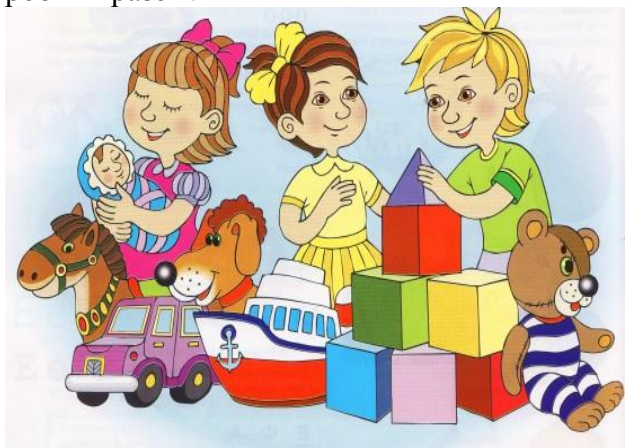
Але все можна компенсувати, можна знайти нові форми дитячого життя, щоб не втратити дитинства, яке ми сьогодні просто щосили витискуємо.

Тож грайте з дітьми, або дозволяйте їм гратися за своїм бажанням. Грайтеся з задоволенням і розумом.

Сірники, ватяні палички, гудзики, жолуді, кашгани

Коли дитина грається з дрібними предметами (звісно, під наглядом дорослих!), то розвивається не тільки дрібна моторика, а й просторове мислення, уява, тактильна чутливість.

Із сірників, ватяних паличок, жолудів, кашганів і гудзиків можна викладати різні малюнки, як довільно, так і за схемою. Причому всі ці предмети можна поєднати в одному малюнку. Починати доречно з простих геометричних фігур — квадрата, трикутника, ромба, сонечка, поступово ускладнюючи ігри. Із сірників і ватяних паличок добре виходять зірки, їжачки, машинки, ялиночки, будь-які фігури, що містять багато прямих ліній. Спочатку малюнок викладає мама, адже малюка необхідно зацікавити. Потім «твор» можна робити разом.

Навіть найменшим діткам буде корисно перебирати гудзики — виймати з коробочки і складати назад, нанизувати гудзики на мотузочок і робити намиста й браслети. Тільки при цьому мама повинна бути дуже уважною: раптом малюк потягне іграшку до рота! Якщо дитина зовсім мала і є небезпека, що вона проковтне дрібні деталі, то слід нанизати гудзики різних кольорів і розмірів на жорстку міцну волосінь. Така іграшка може бути і брязкальцем, і матеріалом для лічби, і наочним посібником для вивчення кольору, лічби і розміру.

Ігри з сірниками

Усі батьки люблять повторювати: «Сірники для дітей — не іграшка!» Правильно, звісно, адже діти можуть ненавмисне що-небудь підпалити.

Але якщо поряд перебуватимуть мама або тато, то сірники можуть виявитися навіть хорошою іграшкою. Так уважає тато. Сьогодні він грає «у сірники» з дитиною. Пропонуємо ось яке завдання.

Утримай сірники

Покладіть на стіл п'ять сірників і спробуйте взяти один із них великими пальцями.

Тепер підніміть другий сірник двома вказівними пальцями.

Тепер третій — двома середніми пальцями.

Потім четвертий — двома безіменними. І, нарешті, п'ятий — двома мизинцями. Хто упустив сірник, залишає гру!

Сірникова картинка

Кожній дитині видайте сірники (скільки бажаєте — коробку, коробку на двох, коробку на всіх тощо). За командою учасники починають викладати із сірників картинку на тему, задану ведучим. Це може бути своє ім'я, прізвище, зображення якої-небудь тварини, смішного сюжету («Тато спить», «Автоперегони», «Троє поросят» тощо). Виграє той, хто упорався швидше при простіших завданнях, або той, у кого вийшла найоригінальніша сірникова картинка (складніші завдання).

Скільки сірників

Візьміть сірникову коробку і покладіть у неї два сірники. Потрясіть коробку і запитайте у дітей, як вони вважають, скільки сірників зараз лежить у коробці. Діти також можуть потрясти коробку, потримати її в

руках. Але відкривати коробку може тільки ведучий. Отже, тепер ви відкриваєте коробку і даєте дітям можливість перерахувати сірники. Перемагає той, хто назвав максимально близьку до правильної кількість.

Тепер можете ускладнити завдання: відвернувшись від дітей, додайте декілька сірників. Нехай діти знову відгадують їх кількість.

Сірникові коробки

Сірникові коробки (чим більше, тим краще) можна використовувати в різних іграх. На чотирьох або шести кришках, так само як і на внутрішніх коробочках, намалюйте однакові геометричні фігури: квадрат, круг, ромб, трикутник. Перемішайте кришки і внутрішні коробки. Попросіть малюка знайти і скласти коробочки.

Де мій гудзичок?

Якщо сірникових коробок у вас багато, можна їх склеїти в декілька рядів, як ящики в комоді. Іграшкове цуценя принесло з собою гудзик (монету, фішку, скріпку та ін.) і хоче покласти його в ящик. Воно кладе іграшку в один із ящиків і розмовляє з малюком, розповідаючи про себе. Потім запитує малюка, у якому з ящиків його гудзик. Місце, куди цуценя кладе гудзичок, постійно змінюється. Тривалість розмови постійно збільшується. Це завдання відмінно тренує зорову пам'ять і увагу дитини.

Ложки, чашки, миски, сковорідки

Маленькі діти дуже хочуть гратися на кухні. А батькам це спричиняє певні незручності. Хоча якщо до процесу поставитися розумно, то з дитячої цікавості можна отримати багато користі. Ось, наприклад, усім відомо, що потрібно розвивати тактильне сприйняття. І батьки купують іграшки з різною фактурою поверхні. Потрібно навчати дитину понять «великий — маленький»? А на кухні для цього є стільки можливостей! Різноманітні різні поверхні (гладкі ложки, ополоніки, полумиски, миски і шорстка сковорода), і вивчення співвідношень «великий — маленький» (цікаво, скільки ложок вміститься в миску, і чому туди не вміститься ополоник). А як весело стукати ополоником по кастролі або кришкою об кришку!

Тісто цілком можна використовувати як заміник пластиліну, адже це чудовий матеріал для ліплення! Воно легко мнеться, менше брудниться, і не буде нічого страшного, якщо дитина випадково проковтне шматочок. Тонкий пласт розкоченого тіста може використовуватися як основа для картини з будь-якого підручного матеріалу — гудзиків, жолудів, сірників, круп, мотузок, ниток, дроту, насінинок, гілочок тощо. Розминання тіста — цікаве і корисне заняття для малюка.

Крупи, сіль, кава, макарони також знадобляться для «кухонної школи». Дрібну крупу (наприклад, манну) і сіль можна використовувати для пальчикового малювання. Для цього необхідно висипати крупу на піднос рівним шаром. Намалюйте що-небудь самі, покажіть дитині, як це цікаво. Проведіть пальчиком по крупі. Вийде яскрава контрастна лінія. Потім візьміть пальчик дитини. Нехай малюк сам намалює декілька хаотичних ліній. Коли дитина освоїться, можна переходити до малювання узорів. Спочатку малює мама, потім пробує малюк. Малювати можна все що завгодно: хаотичні лінії, будиночки, круги, огорожі, хмари, спіралі, личка, літери або цифри.

Крупну крупу (наприклад, гречку-ядрицю), горох, квасолу, кавові зернятка можна використовувати для викладання картинок, так само як і з сірників, гудзиків і ватяних паличок. Можна використати їх і для аплікацій. Пересипати всі ці продукти найцікавіше у прозорий посуд, для того щоб було видно.

Демонстрація мод

Перед початком зимового (весняного, літнього, осіннього) сезону влашуйте з дитиною демонстрацію мод. Нехай малюк спробує самотійно застібати гудзики, кнопки і «блискавки». Підготуйте місце для демонстрації, розстеливши червоний рушник, на якому «модель» демонструватиме обновки. Решта членів сім'ї можуть клацати фотоапаратами, зображаючи репортерів модних журналів.

Сім'я Пробочкових

Приготуйте темно-зелені пробки, шматочки дроту, ватяні кульки, фломастери або маркери. Змайструйте разом із дитиною із перелічених предметів кумедних персонажів сімейство Пробочкових: маму, тата і дітей.

Відбитки

Візьміть аркуш паперу і прикріпіть його краї скетчем до плоскої поверхні. Покладіть під аркуш дрібний плоский предмет — монету, ключ або брелок. Нехай малюк легенько проводить олівцем по паперу, щоб на поверхні аркуша з'явився відбиток захованого предмета.

Шарфики для ляльок

З клаптиків тканини або старих дитячих речей можна виготовити шарфики для ляльок і м'яких іграшок, щоб вони не замерзли взимку.

Намиста зі скріпок

Запропонуйте дитині пакетик різноколірних скріпок і покажіть, як їх з'єднати разом, щоб вийшло симпатичне намисто або браслет.

Великі «Хрестики-нулики»

Можна грати в цю гру не тільки на папері. А де? На столі, якщо у вас клейонка в клітинку. На підлозі, якщо там укладена квадратиками плитка. Хрестики і нулики можна не малювати, а домовитися з малюком, що гратимете ви каштанами і камінчиками, гудзичками і шишками. Будь-яка гра, навіть якщо вона набридла, після додавання яких-небудь нових деталей знову зацікавить дітей.

Лабіринт

На підлозі за допомогою крейди або мотузка обмежте траси, по яких їмуть діти. Для маленьких дітей завдання буде простим — пройти по лабіринту і не наступити на

мотузок або лінію. Для дітей старшого віку завдання можна ускладнити. Дітей об'єднати у пари. Тому гравцеві, який проходитиме лабіринт, зав'язати очі, а його напарник повинен подавати чіткі команди — куди повернути, де зупинитися.

Стрибки по цифрах

На картонках намалюйте великі цифри і розкладіть їх на підлозі на такій відстані, щоб дитина могла перестрибнути від однієї до іншої. Попросіть дитину стрибнути, наприклад, на цифру 2, потім на цифру 7, потім на 1, потім на 4 тощо. Завдання можуть бути будь-якими: стрибати по порядку, стрибати тільки по парних числах, складати, наприклад, подумки 2 і 1, стрибати на цифру 3. До речі, у цю гру можна грати і на вулиці, тільки цифри тоді пишуть крейдою на асфальті.

Стрибки по цифрах

На картонках намалюйте великі цифри і розкладіть їх на підлозі на такій відстані, щоб дитина могла перестрибнути від однієї до іншої. Попросіть дитину стрибнути, наприклад, на цифру 2, потім на цифру 7, потім на 1, потім на 4 тощо. Завдання можуть бути будь-якими: стрибати по порядку, стрибати тільки по парних числах, складати, наприклад, подумки 2 і 1, стрибати на цифру 3. До речі, у цю гру можна грати і на вулиці, тільки цифри тоді пишуть крейдою на асфальті.

Сподіваюсь, що запропоновані ігри допоможуть цікаво і не без користі провести вільний час, поєднати хатню роботу із спілкуванням з дитиною і, навіть, зробити прогулянку не тільки цікавою, але й корисною.

Гра скликає в коло

Людмила ЯЦЕНКО, практичний психолог

Всім, хто працює з дошкільнятами відомо, що гра є провідною діяльністю в дошкільньому віці. Гра розважає, знайомить, навчає, емоційно збагачує, допомагає весело провести дозвілля чи прогулянку.

Одного разу до мене, як до практичного психолога, на початку навчального року звернулася вчитель першого класу з проханням підібрати ігри на згуртування дитячого колективу. Звісно, початок навчального року в першому класі є дуже складним і для учнів, і для вчителя: нові вимоги, новий режим, новий ритм життя... А ще й нові діти, які перейшли не тільки з однієї групи, а прибули з іншого садочка, іншого міста, так звані «домашні» діти, перебування яких ускладнюється ще й процесом адаптації. Отже, пропоную Вашій увазі добірку цікавих ігор і вправ, які допоможуть педагогу в цікавій, невимушеній формі познайомити дітей один з одним, сприяють більш легкій адаптації і, звісно ж, згуртуванню дітей. Можна використовувати такі ігри й для старших дошкільнят.

Декілька загальних правил, що стосуються організації і проведення таких ігор:

- Не намагайтеся використовувати за один раз кілька ігор.
- Використовуйте для ігор час, коли діти в гарному настрої.
- Не говоріть дітям, що вони щось роблять не так, інакше в подальшому вони будуть боятися давати відверті відповіді або поводитися розкуто.
- Пам'ятайте, що найправдивіша і найвідвертіша лише та інформація, яку діти говорять першою, без довгих роздумів.
- Вправи та ігри будуть корисними тільки тоді, коли дитина хоче ними займатися. Тому не заставляйте його грати з усіма. Просто створіть такий емоційний фон, щоб малюк захотів долучитися до гри.

Зачарована стежинка

Мета: навчити працювати в команді, надавати підтримку товаришам.
Хід гри: один з дітей – ведучий. Він показує іншим учасникам, як пройти по стежинці через зачарований ліс. Діти повинні так само повторити його маршрут.

Той з дітей, хто збився з путі, перетворюється на ялинку. Завдання команди – врятувати його, розчарувати. Для цього

необхідно сказати йому щось приємне, обійняти, погладити.

Клубочок

Мета: розвиток уваги до однолітків. Створення позитивного емоційного фону.

Хід гри: діти сидять на стільчиках. В руках у ведучого клубок ниток. Намотавши навколо пальця нитку, він говорить:

Покотися, клубочок, по доріжці.

Розкажи, клубочок, нам трішки.

Про Івнанка, Тетянку і Дашу.

Про діточок красивих наших.

Потім передає клубочок дитині, що сидить поруч, і пропонує їй розповісти про себе: який настрій, які полюбає ігри чи іграшки, тощо. Теми для розповідей можуть бути різними.

Встаньте всі, хто...

Мета: знайомство, встановлення довірчого контакту між дітьми, згуртування,

Хід гри: діти сидять в колі. Ведучий говорить, що всі ми різні і в той же час чимось один на одного схожі. Пропонує впевнитися в цьому, говорячи: «Встаньте всі, хто любить морозиво (плавати в річці, прибирати іграшки, кататися з гірки, тощо).

Коридор привітань

Мета: надати дітям можливість відчувати доброзичливий настрій до кожного з них.
Хід гри: діти стають в 2 шеренги обличчям один до одного, створюючи між шеренгами коридор. Дитина, що знаходиться з краю будь-якої з шеренг починає повільно йти по коридору. Діти вітають її так, ніби вона знаменитість: махають руками, кланяються, аплодують, кричать «Ура!», тощо. Як тільки перша дитина дійшла до середини, наступна дитина з краю шеренги починає рухатися коридором в тому ж напрямку. Так продовжується поки всі діти не пройдуть по «Коридору привітань». Забороняється торкатися того, хто проходить коридором.

Обійми

Мета: сприяти прояву позитивних почуттів, розвиток згуртування, подолання сором'язливості.

Хід гри: діти сідають в одне велике коло. Ведучий пропонує виразити свої дружні почуття до свого сусіда, обіймаючи його, а сусід – наступного учасника і так доти, поки дружні обійми не повернуться до першого учасника, ставши більш міцними.

Аналіз гри:

Гра проводиться за добровільної участі дітей.

Дорослий спочатку повинен впевнитися в тому, що всі діти хочуть, щоб їх обіймали.

Наприкінці ведучий запитує, чи сподобалася дітям гра? Чому добре, коли тебе обіймають? Як ти себе відчуваєш, коли когось обіймаєш (коли тебе обіймають)? Чи беруть тебе вдома на руки? Як часто це буває?

Атоми

Мета: розвиток слухової уваги, зняття напруги.

Хід гри: всі гравці хаотично бігають по майданчику, по команді ведучого вони повинні об'єднатися в молекули із зазначеною кількістю атомів (наприклад по 2,3,5).

Гусениця

Мета: створення позитивного емоційного настрою, відчуття товариша по команді.

Хід гри: команда шикуються один за одним в колону, тримаючи сусіда, що попереду, за талію. Після цих приготувань ведучий пояснює, що команда – це гусениця і тепер не може розірватися. Гусениця повинна, наприклад, показати як вона спить, як їсть, зав'язує шнурки однією рукою, робить зарядку, тощо. Виглядає це дуже кумедно.

Тихіше – голосніше

Мета: розвиток слухової уваги, зняття емоційної напруги.

Хід гри: діти сідають в коло, ведучий виходить з кола і відвертається спиною. У кого-небудь з гравців захований будь-який предмет. Задача ведучого – знайти у кого захований предмет. Як тільки він заходить в коло, всі починають співати пісню (за попередньою домовленістю) й тим голосніше, чим ближче ведучий до захованого предмета. Відповідно, пісня співається тихіше, якщо ведучий віддаляється від цієї людини. Коли предмет знайдений, ведучий міняється, якщо ні, то гра продовжується.

Передай рух

Мета: розвиток фантазії, згуртування.

Хід гри: діти стоять в колі з заплющеними очима. Ведучий придумує будь-який рух, дію (наприклад: ловить метелика, мие руки, тощо), потім «будить» сусіда і показує свій рух, і так по колу, доки всі діти «не прокинуться». Всі діти передають по колу і відгадують один і той самий рух. Гра продовжується до тих пір, поки підтримується інтерес у дітей.

Олівець в склянці

Мета: виховувати почуття довіри до своїх товаришів.

Хід гри: діти стають щільно в коло, один гравець – в центр. Йому говорять, ти – олівець, а ми – стінки склянки, яка тебе

втримає. Можеш нахилитися в будь-яку сторону, а ми тебе будемо тримати.

Вузлики на пам'ять

Щоб в дитячому колективі кожен малюк відчував себе комфортно і впевнено, педагог повинен вміло управляти поведінкою дітей, формувати здорову суспільну думку, допомагати кожному вихованцю зайняти відповідну позицію й утвердитися в колективі. А для цього потрібно:

- ✎ створюйте в групі єдину систему традицій і цінностей. Цьому сприяють ритуали початку та завершення дня, певні традиції групи;
- ✎ особливу увагу слід приділити «ізолюваним дітям»: залучати їх до спільної діяльності, знайти для них доручення, де вони розкривали би свої найкращі здібності, частіше хвалити й заохочувати малят в присутності інших дітей, але робити це за конкретні добрі діла та вчинки;
- ✎ плануйте роботу на заняттях, прогулянках в мікрогрупах (парах, трійках, четвірках). Міні група повинна дотримуватися принципів взаємодопомоги й підтримки, повинна бути мотивована на досягнення успіху, а між групами можна створити ситуацію суперництва;
- ✎ розподіляйте між вихованцями доручення;
- ✎ спирайтеся на позитивні якості особистості, розвиваючи на їх основі й інші цінні риси характеру малюка;
- ✎ менше повчайте, а більше привчайте до самостійного виконання доручених, або обраних корисних справ;
- ✎ більше діла, менше слів, пам'ятаючи, що тільки в діяльності, спілкуванні формуються позитивні якості, норми і правила поведінки дошкільнят.

Логопедичні ігри

Оксана ДОЦЕНКО, вчитель-логопед

Ось і настало довгоочікуване літо. Закінчився навчальний рік, а з ними і логопедичні заняття. Для того, щоб за літо не загубилися набуті навички потрібно контролювати вимову дітей як батькам, так і педагогам.

Так як основним видом діяльності дошкільника є гра, тому необхідність втілення серйозних корекційних задумів через гру очевидна.

Гра дає захопленість, інтенсивно залучає дитину, активізує його здібності. Це, в свою чергу, створює мотив до діяльності, підвищує продуктивність виконання завдань.

Влітку, коли більшу частину часу діти проводять, гуляючи на ділянці можна розвивати мовлення, граючи в пісочниці, з камінчиками, з шишками, роблячи пасочки, малюючи кольоровою крейдою на асфальті.

Як приклад хочу навести деякі логопедичні ігри, які можна використовувати у літній оздоровчий період. Ці ігри не вимагають спеціальної організації. Їх можна проводити в будь-якому місці і в будь-який час.

Гра «Шишка».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в складах, словах;
2. розвиток дрібної моторики.

Обладнання: шишка (або кулька від пінг-понгу, м'ячик).

Хід гри: Дорослий і дитина сидять на лавці. Дитина вимовляє склади або слова, перекладаючи з руки в руку шишку або м'ячик.

Гра «Парканчик».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в складах, словах;
2. розвиток дрібної моторики;
3. розвиток графічних навичок.

Обладнання: кольорова крейда.

Хід гри: Дитина малює на асфальті вертикальні палички з одночасним промовлянням складів або слів.

Гра «Рахівниця».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в складах, словах;
2. розвиток дрібної моторики;
3. розвиток тактильного сприйняття.

Обладнання: камінчики.

Хід гри: Дорослий і дитина сидять на лаві за столом. Дитина повторює за дорослим слова і одночасно перекладає камінчики зліва-направо.

Гра «Доріжки».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в складах, словах;
2. розвиток дрібної моторики;
3. розвиток графічних навичок.

Обладнання: пісочниця.

Хід гри: Дорослий і дитина сидять у пісочниці. Дитина малює на піску по черзі вертикальні і горизонтальні палички з одночасним промовлянням слів.

Гра «Гірка».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в складах, словах;
2. розвиток фонематичного аналізу;
3. розвиток дрібної моторики;
4. розвиток тактильного сприйняття.

Обладнання: пісочниця.

Хід гри: Дорослий і дитина сидять у пісочниці. Дитина вибирає з тих іграшок, що лежать або наполовину закопаних в піску, іграшку із заданим звуком і, набравши пісок в долоньку, засипає її, промовляючи назву іграшки.

Гра «Художник».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в складах, словах;
2. розвиток зорово-моторної координації;
3. розвиток графічних навичок.

Обладнання: кольорові крейди.

Хід гри: Дорослий пропонує дитині заштрихувати намальовані на асфальті фігури у заданому напрямку. Дитина заштриховує фігуру, повторюючи за дорослим слова.

Гра «Намисто».

Мета гри:

1. автоматизація звука в складах або словах;
2. розвиток дрібної моторики.

Обладнання: намисто.

Хід гри: Дорослий і дитина сидять на лавці. Дитина перебирає великі намистини, нанизані на нитку, промовляючи мовний матеріал.

Гра «Чарівна стрічка».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в реченнях, чистомовках;
2. розвиток дрібної моторики.

Обладнання: мотузочка або стрічка.

Хід гри: Дорослий і дитина сидять на лавці. Дитина намотує мотузочку (стрічку) на пальчик, промовляючи речення, чистомовки.

Гра «Равлик».

Мета гри:

1. автоматизація звука в реченнях;
2. розвиток дрібної моторики;
3. розвиток зорової координації.

Обладнання: малюнок равлика.

Хід гри: Дорослий і дитина сидять на лаві за столом. Дитина промовляє речення, проводячи пальчиком по спіралі – будиночку равлика.

Гра «Лабіринт».

Мета гри:

1. автоматизація звуку в реченнях, чистомовках;
2. розвиток дрібної моторики;
3. розвиток зорової координації.

Обладнання: намальований на асфальті лабіринт, кольорова крейда.

Хід гри: По намальованому лабіринту дитина проводить доріжку крейдою, промовляючи речення, чистомовки.

Ці ігри можуть використовувати і батьки. Відпочиваючи з дитиною на дачі, на пляжі або в парку завжди можна поєднати «приємне з корисним»: попросіть повторити за вами слова або речення зі звуками, які ваша дитина навчилася вимовляти правильно. І тоді набута навичка не загубиться за час літнього відпочинку, а

хвилини, які ви провели разом, граючи, запам'ятаються і вам, і вашій дитині.

Правила проведення логопедичних ігор та занять з дитиною вдома

Для того, щоб ваші домашні логопедичні заняття проходили як можна ефективніше і не були складні для дитини, вам слід дотримуватися певних правил у їх проведенні.

Рекомендації по проведенню занять:

- Всі заняття повинні будуватися за правилами гри, так як в іншому випадку Ви можете натрапити на вперте небажання дитини займатися.
- Тривалість заняття без перерви повинна бути не більше 15-20 хвилин (починати треба з 3-5 хвилин).
- Заняття повинні проводитися 2-3 рази в день; кращий час для занять - після сніданку і після денного сну.
- Не змушуйте дитину займатися, якщо вона погано себе почуває.
- Відведіть спеціальне місце для проведення занять, де дитині нічого не буде заважати.
- Пояснюючи щось дитині, користуйтеся наочним матеріалом.
- Не вживайте слово «неправильно», підтримуйте всі починання малюка, хваліть навіть за незначні успіхи.
- Розмовляйте з малюком чітко, повернувшись до нього обличчям; нехай він бачить і запам'ятовує рухи губ, положення язика.
- Сезонні тематичні заняття треба проводити у відповідну пору року
- Не бійтеся експериментувати, ви можете самі вигадувати ігри та вправи.

Наберіться терпіння і не кидайте розпочату справу, навіть якщо результат не буде видно відразу. І Ви з вашим малюком обов'язково досягнете успіхів!

Ігри для розвитку психічних процесів у дітей молодшого дошкільного віку із затримкою психічного розвитку

Ірина ЗУБРИЦЬКА, вчитель-дефектолог

Ефективність проведення корекційно-відновлювальної та розвивальної роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку багато в чому залежить від форми проведення навчання. Практика показує, що саме в грі ефективніше, ніж в інших видах діяльності, розвиваються всі психічні процеси: сприйняття, увага, пам'ять та мислення, гра викликає якісні зміни у психіці дитини. Гра – це «сходінка», за допомогою якої можна навчити малюка мислити, спостерігати, розуміти і творити.

Гра - природна діяльність дітей. Все життя дошкільника пов'язане з грою. Не потрібно доводити, що вона має велике значення для загального розвитку дітей із затримкою психічного розвитку, особливо в молодшому дошкільному віці. Так, у грі у дитини краще розвивається довільна увага і пам'ять. В умовах гри діти зосереджуються краще і запам'ятовують більше. Свідома мета виділяється для дитини раніше і легше всього в грі. Одним зі шляхів, який веде до прискорення процесу пізнання, є використання розвивальних ігор у різних видах діяльності дошкільників. Під розвивальною грою розуміємо ігрову діяльність, організовану дорослим і спрямовану на розвиток психічних процесів у дошкільників, їх емоційної сфери.

Нижче наводимо ігри, які корисно проводити з дітьми молодшого дошкільного віку для розвитку відчуттів та сприймань

Що котиться?

Мета: познайомити дітей із формою предметів: куля, куб, квадрат і круг, їх характерними властивостями (куля або круг-круглі, котяться, у куба або квадрата- кути, що заважають котитися); співвідносити куб і кулю з їх площинним зображенням.

Матеріал: куб, куля; круг і квадрат (з картону).

Хід гри:

Запропонувати дітям гру-змагання: хто швидше докотить свою фігурку до воріт, що стоять на столі чи підлозі. Звернути увагу на те, що в куба або в квадрата є гострі кути, які заважають їм котитися, а в кулі або круга таких кутів немає.

Який колір зник?

Мета: закріпити знання основних кольорів; розвивати увагу, зорову пам'ять.

Матеріал: кольорові олівці чи палички 4-6 основних кольорів.

Хід гри:

Перед дитиною розкладені кольорові олівці чи палички (4-6 основних кольорів), її просять уважно подивитися на них і запам'ятати кольори. Потім дитина заплющує очі, дорослий забирає один із предметів. Завдання для малюка: розплющити очі і сказати, олівець якого кольору зник.

Побудуй башточку і драбинку

Мета: вправляти дітей у розрізненні великих і маленьких плоских фігур, закріпити знання кольорів, величин.

Матеріал: для гри потрібно підготувати квадрати 4-х кольорів, 4-х розмірів (всього 16).

Хід гри:

Дорослий пропонує дитині погратися кольоровими квадратами.

Побудуй башточку з кольорових квадратів.

Побудуй башточку з однакових за кольором квадратів.

Побудуй велику і маленьку башточки.
Побудуй довгу драбинку з маленькими схи́дцями.
Побудуй коротку драбинку з високими схи́дцями.
Побудуй башточку з квадратів двох наборів: одноколірних та різноколірових.
Побудуй будиночки різного розміру: для пташок, собачок та людей.

Кольорові круги

Мета: вправляти дітей у розрізненні основних кольорів, розмірів предметів, розвивати пам'ять, мовлення.

Хід гри:

Перед дитиною розкладіть по порядку чотири круга різного кольору і розміру, які відрізняються в діаметрі один від одного на 0,5 см.

Попросіть дитину покласти круги один на одного по порядку від найбільшого так, щоб було видно колір кожного круга. Нехай маля по порядку назве всі кольори кругів, від найбільшого до найменшого, і навпаки.

Попросіть покласти всі круги у зворотному порядку, починаючи з найменшого, так, щоб круги закривали і приховували один одного.

Ігри на розвиток емоційно-вольової сфери Веселі клоуни

Мета: розвивати уяву, емоційно-вольові процеси.

Хід гри:

Дітям необхідно обрати «веселого клоуна» (ведучого), який намагається розсмішити «несміянок». Дітям слід пояснити, що використовуються міміка і жести, інтонація. Найсерйозніший із «несміянок» стає ведучим.

Горобці-пустунці

Мета: сприяти зняттю фізичної гіперактивності.

Хід гри:

Запропонуйте дітям обрати собі пару і перетворитися на пустотливих горобців (присідають, обнявши руками коліна). Горобці підстрибують одне до одного, злегка штовхаються. Хто з дітей впаде або забере руки зі своїх колін, той вибуває з гри.

Гра розпочинається та закінчується за сигналом дорослого.

Ігри на розвиток пам'яті

Знайди, що змінилося

Мета: розвивати зорову пам'ять, виховувати спостережливість.

Хід гри:

Гру рекомендуємо проводити з паличками. Необхідно викласти з паличок якийсь предмет: сонечко, квіточку, або будинок – і розглянути його з дітьми. Запропонувати дітям відвернутися, а самому щось змінити у фігурах: забрати в сонечка кілька промінчиків, біля будиночка зробити паркан. Дозволити дітям повернутися і запитати їх, що ж змінилося.

Чого не стало?

Мета: розвивати зорову та слухову пам'ять, увагу, довільне запам'ятовування.

Хід гри:

Для гри необхідно 3-4 іграшки, добре знайомих дітям. Розставити їх на столі і впродовж 1-2 хвилин розглянути. Потім попросіть дитину відвернутися і заберіть одну з іграшок. Коли дитина повернеться, запитайте, що змінилося.

Гру можна ускладнювати: збільшити кількість іграшок до 5; викладати подібні іграшки; не забирати жодної іграшки, а змінити одну або дві з них місцями.

Ігри на розвиток уваги

Знайди такий самий

Мета: розвивати увагу.

Хід гри:

Запропонуйте дитині вибрати серед 4-5 маленьких іграшок, предметів таку саму, яку запропонував дорослий.

Впізнай предмет по контуру

Мета: спонукати дітей до концентрації уваги, вчити виділяти предмет за контуром серед інших.

Матеріали: картинка з контуром 4-ох предметів, іграшок.

Хід гри:

Запропонувати дитині обвести пальчиком, а потім назвати, яку він побачив іграшку за контуром.

Ігри на розвиток мислення

Знайди для кожного будиночка дах

Матеріали: три різнокольорові будиночки з окремими та відповідними за кольором дахами.

Хід гри:

Запропонувати дитині підібрати до кожного будиночку відповідний за кольором дах.

Розрізні картинки

Мета: вправляти дітей в умінні складати малюнок із двох (можна 3-4 частин), розвивати образне мислення.

Матеріали: потрібно взяти будь-яку предметну картинку і розрізати на дві, три або чотири рівні частини.

Хід гри:

Запропонувати дитині скласти зображення.

Закрий віконечки у будиночку

Мета: розвивати у дітей предметно-дійове (за допомогою набуття особистого досвіду) та предметно-образне мислення.

Матеріали: дошка Сегена з різними прорізами для геометричних фігур (втулками).

Хід заняття:

Дітям пропонується відповідно форми віконечка (прорізу) підібрати втулку. Щільно зачинити віконечки у будиночку, щоб не залетіли комарик.

Гра є і першою школою волі дитини. У дидактичній грі створюються такі умови, в яких кожна дитина отримує можливість самостійно діяти в певній ситуації, із певними предметами, набувши власний дієвий і чуттєвий досвід. Непомітно для себе, без особливої напруги, граючи, дитина виконує дидактичну (навчальну) задачу. Так навчаючи малят прагнемо до того, щоб радість від ігор перейшла в радість навчання.

Ігри для розвитку сенсорних здібностей дитини

Лідія ВАССЧКІНА, вихователь

Розвиток органів чуття у дітей раннього віку йде дуже інтенсивно. Головною складовою повноцінного розвитку дітей у ранньому віці є сенсорний розвиток.

Сенсорний розвиток, спрямований на формування повноцінного сприйняття навколишньої дійсності, є основою пізнання світу, першою сходинкою якого є чуттєвий досвід. Успішність розумового, фізичного, естетичного виховання в значній мірі залежать від рівня сенсорного розвитку дітей.

Значення сенсорного виховання полягає в тому, що воно:

- є основою для інтелектуального розвитку;
- розвиває спостережливість;
- готує до реального життя;
- позитивно впливає на естетичні почуття;
- є основою для розвитку уяви;
- розвиває увагу;
- дає дитині можливість оволодіти новими способами предметно-пізнавальної діяльності;
- забезпечує засвоєння сенсорних еталонів;
- забезпечує освоєння навичок навчальної діяльності;
- впливає на розширення словникового запасу дитини;
- впливає на розвиток зорової, слухової, моторної, образної пам'яті.

У повсякденному житті дитина стикається з різноманітними форм фарб – це є улюблені іграшки і навколишні предмети. Бачить він і твори мистецтва: картини, скульптури, чує музику, але якщо засвоєння цих знань відбувається стихійно, без керівництва дорослих, воно часто виявляється поверхневим. Тут і приходить на допомогу сенсорне виховання - послідовне, планомірне ознайомлення дітей із сенсорною культурою людства. У ранньому дитинстві навколишнього значення про колір, форму, величину. Важливо, щоб ці знання були різноманітними. Це означає, що дитину треба знайомити з усіма різновидами властивостей – всіма кольорами спектру, з геометричними формами – коло, овал, квадрат, прямокутник, трикутник, куля, куб, цегла. Низький рівень

сенсорного розвитку сильно знижує можливість успішного навчання дитини в школі.

У ранньому дитинстві засвоєння знань, так само, як і формування вмінь, має відбуватися систематично. До того ж, необхідно закріплювати отриманні знання та вміння у самостійній діяльності.

Діти раннього віку отримують величезне задоволення від маніпулятивної діяльності. До того ж під час дій з предметами розширяється їхній сенсорний досвід, розвивається дрібна моторика рук, а це, в свою чергу, впливає на розвиток мислення та мовлення.

Тож, чим ширшим буде коло цих предметів, тим успішніше розвиватиметься дитина. Урізноманітнити предметно-ігрове середовище малят допоможуть звичайні побутові речі: кришечки, прищіпки, стрічки, застібки «блискавка».

Створювати ігрові посібники з нетрадиційного матеріалу надзвичайно цікаво. Для дітей своєї групи я зробила такі ігри з прищіпками: «Промінчики для сонечка», «Дощова хмаринка», «Гичка для моркви», «Ялинка».

З кришечок зробила гру «Чарівна галявина».

Для розвитку дрібної моторики пальців рук дітей раннього віку я виготовила ігри: «Зав'яжи стрічку», «Застібни блискавку».

Для ефективного розвитку сенсорних здібностей дитини, формуванню різних видів пам'яті, активізації словника я створила різні дидактичні ігри. За допомогою цих ігор малюки можуть засвоїти такі складні операції як порівняння, узагальнення, класифікація. Ці ігри можна використовувати як у повсякденному житті, так і в процесі організованих занять.

Вони передбачають спільну роботу дорослого і дитини, в процесі якої перед педагогом постає завдання не примушувати дитину, а викликати безпосередній інтерес до процесу навчання.

Естетичний бік занять із сенсорного виховання здебільшого визначається якістю дидактичного матеріалу. Чисті кольорові тони, приємна фактура, чітка форма дидактичних посібників подобаються дітям, а отже, - сприяють накопиченню сенсорних уявлень.

В моїй групі створені всі умови для успішного розвитку сенсорних здібностей малюка.

Діти, із задоволенням граються у дидактичні ігри, які є в нашій групі:

«Постав квітку у вазу» - співвідносити предмети за кольором;

«На якому листочку сховався жучок» - співвідносити предмети за основними кольорами, називати їх;

«Знайди листочок як у мене» - співвідносити листочки за кольором і формою;

«Кольорові листочки» - добирати половинки листочків за формою і величиною,

співвідносити за кольором;

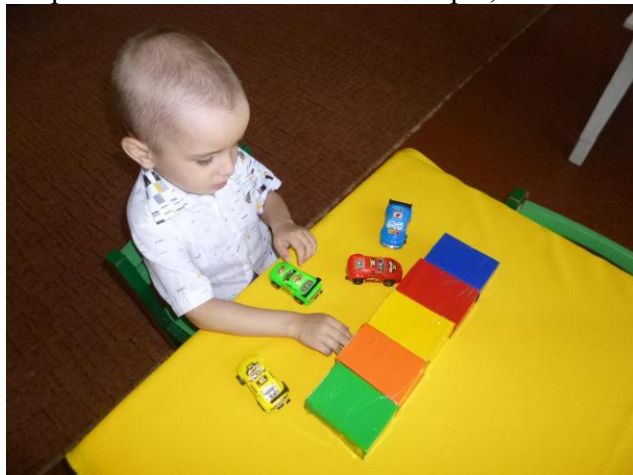
«Склади пірамідку» - одягти кільце одного або різного розміру на стержень, удосконалювати координацію рухів рук під зоровим контролем;

«Веселі промінці у сонечка» - познайомити з поняттям «довгий», «короткий», закріпити поняття «один», «багато»;

«Знайди пір'ячко» - орієнтуватися у просторі (вгорі, внизу), узгоджувати іменник з прийменником (на, під), розвивати дихальну систему;

«Дитина і мама» - співвідносити тварин і їх дитинчат. Називати дитинчат тварин;

«Сховай автомобіль від дощу» - співвідносити предмети за кольором. Закріпити назви основних кольорів;

«Прокочування різнокольорових кульок» - вправляти в прокочуванні кульок по жолобку, потрапляти у ворітця. Розвивати окомір;

«Залатаємо ковдру для зайчика» - співвідносити предмети за формою, розміщувати геометричні фігури у відповідних отворах. Розвивати дрібну моторику пальців;

«На чому грає зайчик» визначити на слух музичні інструменти;

«Прикрасимо ялинку» - вставляти геометричні фігури в отвори відповідної форми;

«Одягнемо ляльку на прогулянку» - вчити послідовності одягання, добирати одяг одного кольору, активізувати словник назвами предметів одягу;

«Склади ведмедика» (пірамідку, м'ячик, та ін.) – формувати цілісний образ предмета, складаючи ціле із частин;

«Прикрасимо мамину сукню» - співвідносити геометричні фігури за формою, назвати кольори;

«Чарівна галявина» - вчити добирати кришечки відповідного кольору, накручувати їх на різьбу;

«Веселка» - співвідносити кольори спектра;

«Сніговик», «Ялинка» - викладати ціле з частин (геометричних форм);

«Великі та маленькі дерева, ялинки» - вибирати тільки маленькі або тільки великі предмети, вибирати всі ялинки або всі дерева.

Гра – універсальний спосіб виховання і навчання дитини. Ігри, що розвивають

сенсорне сприйняття, дуже потрібні малюку раннього віку. Вони приносять в життя дитини радість, інтерес, упевненість у собі й своїх можливостях. Ігри, в яких використовуються дії з предметами розвивають сприйняття, увагу, пам'ять, мислення і мову дитини. Характерною рисою сенсорного розвитку є визначеність сприйняття. Так, дитина орієнтується у формі предметів, коли в якості зразка виступають слова-назви. Предмети круглої форми – це м'ячик, кулька, колесо; трикутної – дах; овальної – огірок, яйце; прямокутної – цегла; квадратної – кубик і т.д.

Завдання педагогів у дитячому садку полягає в організації ігрового місця малюка, насичені його такими предметами – іграшками, граючи з якими малюк вчиться розуміти їх властивості – величину, форму, колір. Правильно підібраний дидактичний матеріал, іграшки привертають увагу малюка до властивостей предметів. Ненав'язливе керівництво педагога діями малюка дозволяє дитині перейти від примітивного маніпулювання до виконання різноманітних практичних дій з урахуванням величини і форми предметів.

Система сенсорного виховання плюс використання практичних завдань допомагають вирішувати завдання сенсорного розвитку в усіх сферах дитячої діяльності і дають позитивний результат.

Сюжетно-рольові ігри в житті дитини

Тетяна ГОРДІЄНКО, вихователь

А.С. Макаренко писав:

«Гра має важливе значення в житті дитини. Якщо дитина в грі, такою вона буде і в праці, коли виросте. Тому виховання майбутнього діяча відбувається, перш за все в грі.»

Я обрала цю тему, бо гра – відображення дійсності. В ній виробляється витримка, спритність, активність. У ході гри проявляються індивідуальні особливості, здібності дітей, закріплюються уявлення про навколишній світ, формуються навички. Вона тренує увагу, збагачує пам'ять.

Я спонукаю дітей брати участь у іграх, вчу виконувати ігрові дії. Використовую атрибути, щоб заохочувати дітей до гри або сюрпризними моментами.

Гра займає велике місце у системі фізичного, трудового, естетичного виховання дітей. Підвищує розумову діяльність, виховує інтерес і повагу до праці дорослих.

Тематика сюжетно-рольових ігор різноманітна: «Сім'я», «Магазин», «Будівники», «Ляльки лягають спати», «Водій», «Лікарня», «Одягни ляльку на прогулянку» та багато інших.

У нашій групі «Росинка» створені усі умови для цих ігор. Кожного разу оновлюємо той чи інший куточок.

З задоволенням діти грають у «Лікарню». Одягають спеціальний одяг, знайомляться з медичними інструментами, їх назвами. Ця гра сприяє формуванню уважного ставлення до хворого, виникає співчуття до них. Діти вчаться вести діалог між собою.

активізується словник дітей: «фен», «ребінець», «зачіска», «бігуді».

Дівчата грають з задоволенням у куточку «Перукарня». У грі розвивається уявлення про працю перукаря, інтерес до праці. Формуються дружні взаємини. А головне закріплюються правила поведінки у громадських місцях. Під час гри

Діти люблять грати у сюжетно-рольову гру «Накриваємо стіл», «Нагодуємо ляльку». У грі закріплюємо назву посуду, для чого потрібен. Виховуємо естетичні почуття.

Дівчата дуже люблять грати у гру «Доньки-матері». Вкладати ляльок у ліжко, годувати, носити на руках, співати колискову. Ігри з ляльками сприяють вихованню добрих відчуттів (ніжність, доброта, любов).

Хлопці з задоволенням грають у гру «Будівники». Будують стіл, стіл для ляльок, будинки, гаражі, кімнати, дитячий садок.

У своїх планах я завжди планую ігрову діяльність.

Можна зробити висновок, що сюжетно-рольова гра посідає особливе місце у житті дитини. Сухомлинський В. О. писав: «Гра – це велике світле вікно, через яке духовний світ дитини впливається живлющий потік уявлень, понять про навколишній світ».

Гра є важливим елементом навчання дитини, пізнання навколишнього світу і людських взаємин

Марина ПАВЛОВА, вихователь

«Дитина має справжнє емоційне та інтелектуальне життя тільки тоді, коли вона живе в світі ігор, музики, фантазії та творчості. Без цього вона не краща за зів'ялу квітку».
В. Сухомлинський

Граючи з дітьми в дидактичні ігри я помітила, діти вчаться думати, працювати, творити і радіти, набувати досвіду в різних ігрових ситуаціях.

Спостерігаючи за малюками на заняттях з математики я помітила, що діти інколи не можуть опанувати елементи навчання або не розуміють доцільності більшості правил та вимог. Та варто запропонувати близьку їм тему або завдання в цікавій формі, все стає на свої місця. Діти починають емоційно реагувати на процес навчання і без труднощів сприймати новий матеріал. Активна участь малят на заняттях не виникає сама по собі, її треба стимулювати, створюючи відповідну атмосферу.

Враховуючи образний характер мислення малят, я використовую всі види наочності: натуральну (природню) графічну, зображувальну.

Ігри зроблені своїми руками несуть дітям тепло, любов, турботу, радість.

Для виготовлення дидактичних ігор я використовувала природний матеріал, липкий папір, кольоровий картон, речі з підручного матеріалу.

Дидактична гра «Живі цифри»

Виготовлений із липкого паперу.

Мета ігри: вправляти дітей у лічбі до 10. Поглиблювати знання про сутність числа і цифри. Розвивати здібності логічного мислення.

«Що спочатку, а що потім»

Гра зроблена з липкого паперу, картону.

Мета: Закріпити поняття «довгий, короткий», вправляти в умінні орієнтуватися в часі, послідовно називати пори року, частини

добі, об'єктивно ставитись до виконаної роботи.

«Прикрась килим», «Будівельники»

Мета: Закріпити знання про геометричні фігури, вміння поділяти їх на групи «об'ємні», «площинні», вміння працювати із трафаретом; розвивати окомір, виховувати працьовитість.

«Частування їжачків»

Зроблена своїми руками із кольорового картону, паперу, самоклеїлки.

Мета: формувати уявлення про число і цифру, учити порівнювати різні за кількістю групи предметів, виховувати самостійність.

«Склади квітку», «Збери в ціле»

Виготовлена з двостороннього паперу, картону, скотча.

Мета: продовжувати вчити дітей складати із частин ціле зображення; удосконалювати вміння порівнювати числа на основі порівняння множин, закріпити уявлення про колір.

«Театр тварин»

Виготовлений із підручного матеріалу, паперу.

Мета: Закріпити вміння застосовувати математичні знання в інших умовах, удосконалювати навички співпраці в «малій групі», виховувати бажання проявляти свої здібності, активізувати інтерес до математичних ігор.

Використовуючи ігри на заняттях я ставлю певну педагогічну мету, чітко знаю що я цим хочу досягти. Я знаю, що через дидактичні ігри діти в більш доступній, цікавій формі навчаються, пізнають красу навколишнього світу, розширюють і поглиблюють свої пізнавальні інтереси до життя.

Ігри з водою та піском з дітьми раннього віку

Райса ГАРАН, вихователь

Давайте згадаємо своє дитинство. Всі ми любили гратися з піском: ліпити різні фігурки, машинки, гірки, пасочки, будувати різні замки, піраміди, возводити башти і т. ін. Згадайте, як приємно, пропускати шорсткі струменя піску між пальчиками, розкидати, насипати горбки. Навіть зараз, коли ми вже дорослі, ми з великим задоволенням приєднуємося до малечі і починаємо грати з ними в ігри з піском.

Психологи стверджують, що ігри з піском для будь-якої дитини дуже корисні. Вони покращують настрій, регулюють м'язовий тонус, розвивають велику і дрібну моторику, координацію рухів. Користь багаторазово зростає, якщо у малюка порушено моторний розвиток, виявлені порізи або слабкість м'язового тонусу.

Ігри з піском - це дуже корисне заняття. Пісок має магічний вплив на малюків. Їхні рученята, неусвідомлено, починають занурюватися у пісок, починають пересипати його, просівати, щось будувати. А якщо додати ще іграшки, тоді у малюка з'являється свій власний світ, де він починає вигадувати, фантазувати і одночасно вчитися працювати та досягати мети.

Для початку наша мета заключається у тому, що дитину потрібно познайомити з властивостями піску: пісок може бути сухий (сиплеться, не ліпиться), мокрий (политий водою, добре ліпиться, не сиплеться, остаються сліди, можна малювати на ньому). Дитині достатньо пояснити і продемонструвати різницю між мокрим і сухим піском. Сухий пісок діти з задоволенням пересипають з одного посуду в інший, просипають через сітечка, насипають кольоровий пісок в прозорій посудині різними візерунками.

Малюк швидко навчиться мочити пісок і створювати з нього різні будиночки, норки, вежі. Для формочок підійдуть не тільки готові набори з магазину, але і стаканчики з-під йогуртів, сирків, пластикові пляшки з відрізними денцями, фігурки мозаїки.

Діти раннього віку грають у такі ігри з піском, як: «Кольорові насипи» (з кольоровим піском), «Знайди черепашку» (з сухим піском), «Напечемо пиріжків для Марічки», «Доріжка для машини», «Пригостимо звірят тортиком», «Зроби пасочку» (з мокрим піском); «Тваринки з піску» (формочки з тваринками), «Овочі для ляльки» (формочки з овочами) та багато інших. Приклад деяких ігор.

Д/г «Світить сонечко до нас у віконечко»

Мета: знайомити дітей з властивостями сухого піску (сиплеться, сіється, не ліпиться, можна малювати), вчити малювати пальчиком колообразні форми (сонечко) та прямі лінії довгі та короткі (промінці); викликати позитивні емоції та бажання досягати мети.

Д/г «Хто швидше пересипе»

Мета: знайомити дітей з властивостями сухого піску (сиплеться, сіється, не ліпється); вчити набирати пісок в одну ємкість та пересипати в іншу; розвивати дрібну моторику рук; викликати позитивні емоції та бажання досягати мети.

Д/г «Виклади квітку»

(можна як на сухому піску так і на мокрому)

Мета: знайомити дітей з властивостями мокрого піску (не сиплеться, не сіється, ліпиться); вчити викладати з мозаїки квіточки на піску; розвивати дрібну моторику рук; розвивати фантазію; викликати позитивні емоції та бажання працювати.

Д/г «Сліди на піску»

Мета: продовжувати знайомити дітей з властивостями піску (не сиплеться, не

сіється, ліпиться, можна робити сліди); вчити робити відбитки ручками, ніжками, пальчиками на піску; розвивати дрібну моторику рук; розвивати фантазію; викликати позитивні емоції та бажання працювати.

А зараз ми розглянемо ще один варіант розвитку дитини: ігри з водою. Малюки теж з цікавістю та задоволенням знайомляться з властивостями води. Вода – це дуже зручний об'єкт для пошуково-дослідницької діяльності. Вода може бути теплою, холодною, гарячою, чистою, брудною, може перетворитися на лід. Водою можна намочити руки, пісок.

Дітлахи дуже люблять проводити досліди з водою. Її можна наливати у якусь посудину, переливати з однієї посудини в іншу, пускати на воду кораблики, виловлювати з водички рибок. Воду можна пити, поливати квіти, мити іграшки, посуд іграшковий, бризкатися, пускати бульбашки та інш. Вода буквально притягує до себе навіть самих маленьких дітлахів. Варто наповнити мисочку або відерце водою, як дитячі ручки немов самі собою занурюються в неї, а незабаром вже на всі боки летять бризки... Настільки ж небайдужі малюки і до води у калюжах. Побачивши калюжу, діти біжать до неї та починають стрибати, розбризкуючи воду або тупати ніжками.

У грі з водою дитина за допомогою дорослого, не тільки пізнає її властивості, вода чинить на організм дитини релаксаційний ефект. Спостереження і досвід дозволяють дитині зробити висновок, тобто дитині цікаво та легше зрозуміти і запам'ятати властивості піску та води, вміння займатися іграми з ними. Дуже цікаво спостерігати, як найпростіші дії з водою та піском доставляють радість і задоволення дітям, залишають прекрасні спогади. І це не тільки цікаво, але й приносить дитині користь в її розвитку. Вода є завжди і всюди, і має психотерапевтичні властивості, позбавляє напруження, сприяє релаксації. Вона збагачує дитину приємними відчуттями, розвиває різні рецептори і надає необмежені можливості пізнання світу і себе в ньому. Приведу приклад ігор з водою: «Каченята водоплавні», «Веселі кораблики», «Купання іграшок», «Рибалки», «Рибки плавають».

Заняття: Ознайомлення з навколишнім світом

Тема: «Капітошка в гостях у малят».

Мета: продовжувати знайомити дітей з властивостями води: тепла, холодна, мокра, брудна, чиста; вчити визначати та називати ознаки води; поповнити словниковий запас словами: тепла, холодна, мокра, чиста, брудна; вчити запам'ятовувати потішку про водичку; розвивати дрібну моторику пальців рук; продовжувати розвивати увагу, пам'ять; викликати позитивні емоції.

Матеріал: склянка з водою холодною, склянка з теплою; миска з водою, кульки двох різних кольорів, два кошика для кульок; маленькі мисочки з водою за кількістю дітей, губки за кількістю дітей; рушнички за кількістю дітей; іграшка Капітошка.

Хід:

Звучить пісенька Капітошки.

-Вих-ль: Діти, хто знає чия це пісенька, хто її співає? *(Перед дітьми з'являється Капітошка.)*

-Капітошка: Добрий день, діти! А ви знаєте хто я такий?

Капітошка: Давайте познайомимось з вами.
Я- Капітошка.

-Вих-ль: Діти, Капітошка - це іграшка великої крапельки водички. Подивіться сюди, у мене на столі стоїть склянка з водою. Капітошка стрибнув у водичку та заховався там. Давайте ми його там пошукаємо:

пальчиком спробуємо воду. А тепер скажіть мені, яка водичка у склянці, тепла чи холодна? (холодна).

Діти повторюють нове слово разом, а потім 2-3 дитини окремо.

(Потім дослід повторюється з теплою водою).

-Вих-ль: Добре. Діти, подивимось на водичку. Що ще можна сказати про неї, яка вона, чиста чи брудна? (чиста).

-Вих-ль: Так, чиста. (повторюють нове слово усі разом, а потім 2-3 дитини окремо.)

-Діти, у мене є малюнок з хмаркою, подивіться. Капітошка такий бешкетник. (вих-ль набирає рукою воду та крапає на малюнок, малюнок розпливається.)

- Вих-ль: Бачите що він наробив! Він зіпсував малюнок.

Подивіться, яка зараз стала водичка на малюнку, чиста чи брудна? (брудна). Можна потрогати.

-Вих-ль: Молодці, брудна. І ручки стали ваші якими? (брудними). Давайте всі разом повторимо, яка стала водичка? (брудна)

-Вих-ль: Діти, щоб ручки були чисті, треба їх помити. (Діти миють руки, витирають.)

Фізкультхвилинка:

Потішка

Чарівна водичка
(ручками проводять по личку)
На рожеве личко,
Струмочок з казки
(торкаються носика, оченят)
На носик та глазки,
Бризки з діжки
(проводять по вушкам та щічкам ручками)
На вушка і на щічки,
Дощик з лійки
На лобик та на шийку
(по лобику, по шийці)
Злива з теплої хмаринки
На маленькі ручки
(торкаються ручки одна одну)
Ось які ми чистенькі,
Діточки маленькі!
(ручки на поясі, діти присідають).

-Вих-ль: Молодці, малята. Поки ми з вами вмивалися, Капітошка заховався від нас ось сюди (перед дітьми мисочка з водою, у воді маленькі кульки різного кольору).

-Вих-ль: Ось бачите що він наробив? Він перемішав кульки. Треба відібрати кульки за кольором у різні кошики відповідного кольору. Але по-перше, давайте скажемо, якого кольору у нас кульки у водичці? (діти називають колір кульок).

Д/гр «Знайди однакові кульки»
(повторюється 2-3 рази)

Вих-ль: Молодці, малята, ви вірно розділили кульки. Тільки Капітошка вже перебрався на хмарку. А з хмарки він прилетить до нас разом з дощиком.

-Вих-ль:

Сонце із хмаркою весело гралися,

Сонечко раптом від хмарки сховалося.

Хмарка без сонця сумує завжди.

Гірко заплакала хмарка: «Зажди!»,

Ти подивися уважно, всі люди

Сонце чекають і звуть його всюди.

Ось воно знову з'являється

І весело всім посміхається!

-Вих-ль: Діти, давайте ми з вами зробимо дощик маленький (ударяти по черзі пальчиками обох рук по поверхні води, зображуючи дощові крапельки, що падають; а коли дощик посилюється, можна ударяти по воді відразу всіма пальчиками).

-Вих-ль: Добре, а зараз зробимо великий дощик. В мене є маленькі губки. Давайте вони будуть у нас з вами хмарками. А ми з вами спробуємо набрати водичку в хмарку (піднімати руки з води і розбризкувати крапельки, стискаючи і розтискаючи кулачки):

Крап-крап-крап, крап-крап-крап,

Вже хмарки збираються.

Крап-крап-крап, крап-крап-крап,

Дощик починається.

Ось на землю краплі впали,

І струмочки задзюрчали.

-А потім підніmemo ручку з хмаркою вгору і видавимо водичку та зробимо дощик. (показую дітям, як треба губкою-хмаркою набирати водичку, а потім піднявши руку вгору, видавити воду з губки.)

Д/г «Зробимо дощик»

(Діти повторюють гру декілька раз).

Читання потішки:

Дощик, дощик, що ти ллєш?
Погулять нам не даєш.
Дощик, дощик, повно лити,
Діток, землю, ліс мочити.
Після дощику на дачі
По калюжам ми поскачем.

-Вих-ль: Гарний у нас дощик вийшов. Малята, подивіться на свої ручки та скажіть, які вони у вас, сухі чи мокрі? (мокрі).

-Вих-ль: Так, мокрі, давайте повторимо «мокрі». Тож водичка у нас теж яка, суха чи мокра? (мокра).

(Діти повторюють нове слово усі разом, а потім 2-3 дитини окремо).

-Вих-ль: Добре. А зараз, діти, пригадайте, про що сьогодні ми з вами розмовляли? (про водичку). Яка буває водичка? (чиста, брудна, тепла, холодна, мокра). Хто приходив до нас у гості? (Капітошка). А Капітошка-це хто такий? (це – велика іграшка крапельки води). А що ми з вами робили з водички? (дощик).

-Вих-ль: Діти, Капітошці дуже сподобалось з вами грати, але йому пора додому, на свою хмарку. Але Капітошка хоче ще пограти з вами в одну гру. Ви закриєте очі, Капітошка буде ховатися. Потім ви будете називати те місце, де знаходиться Капітошка в даний час.

Рухлива гра «Де сховався Капітошка». (повторити 2-3рази).

-Вих-ль: Ой! Діти, Капітошка вже полетів додому на хмарку. Давайте помашемо

ручками та скажемо йому: «До побачення!!!» А він обіцяв ще прилетіти до нас у гості.

Д/Г «Рибки плавають»

- 1) Ковзати ребром долонь по поверхні води і на глибині, виконуючи зигзагоподібні рухи, показуючи, як «плавають рибки»; потім опустити ручки у воду, на саме дно- «рибки причайлися»:

У чистій водиці прозорій

Плавають рибки у морі.

Зве рибок водиці блакить

І зграя пірнає умить.

Глибше, рибки, ви пірнайте,

У пісочку засинайте.

Уявіть, я рибка чарівна,

Пірнаю до самісінького дна.

- 2) Показати зап'ястями ліворуч і праворуч:

Рибки танцюють у синьому морі,

Весело їй у морському просторі.

Плаває рибка у чистій водиці,

Сонце згори посміхається рибці.

- 3) Імітуючи руками рухи відповідно до тексту (стискати і розтискати кулачки, притискувати долоньки до дна):

У тепленькій у водиці

Рибки розважаються.

Спливуться й розпливуться,

Й у піску сховаються.

Ось на таких прикладах ми побачили, що дітям дуже цікаво грати в ігри з піском та водою, та таким чином вони легко запам'ятовують ознаки води та піску, вчаться будувати, фантазувати, тобто розвивається мислення, пам'ять, увага, дрібна моторика пальців рук, розвиваються різні важливі рецептори.

Народні рухливі ігри

Анна КОЛОСОВА, вихователь

Народні ігри створені народом так само, як казки, приказки, вони передаються з поколінням в покоління. У їх змісті відбито національну психологію кожного народу. У всіх народів існує чималий запас ігор, котрі якоюсь мірою відбивають побут народу.

Перші записувачі та збирачі українських народних ігор з'явилися в ХІХст. Це етнографічні праці Н.Маркевича, П.П.Чубинського, О.В.Богдановича. У наш час у Києві було започатковано Клуб друзів гри, учасники якого впродовж 10 років (1973-1983) вирушали в етнографічні експедиції для збирання й записування українських народних ігор. Вони зібрали й опублікували понад 400 українських народних ігор.

Народні ігри можна класифікувати за такими групами:

- дидактичні;
- рухливі, з обмеженим мовленнєвим текстом;
- рухливі хороводні ігри;
- ігри мовленнєвої спрямованості;
- обрядові та звичаєві ігри;
- ігри історичної спрямованості;
- ігри з відображенням трудових процесів та побуту народу.

Під ці слова подоланочка спершу ходить у колі, а потім присідає до землі, схиляє голову на руки і сидить так, зажурившись, аж усім шкода її стає і вони далі говорять:

Устань устань,
Подоланочко,
Умий личко
Як ту скляночку.

Тут вона підхоплюється і показує в рухах, як старанно вмивається.

Візьміся у боки
Покажи нам скоки,
Та біжи до гаю
Бери дівча з краю.

Ось декілька прикладів народних рухливих ігор:

«Подоланочка»

Діти стають колом, а одна дівчинка буде за подоланочку, вона йде у коло.

Деся тут була подоланочка
Деся тут була молодесенька
Тут вона впала
До землі припала
Личко не вмивала
Бо води, не мала.

Подоланочка тішиється і пританцює під цю пісеньку, а далі біжить до кола, бере за руку якусь дівчинку і веде всередину на своє місце, а сама стає в коло разом з усіма. Гра починається спочатку.

«Мак»

Діти стоять у колі пліч-о-пліч. Одна дитина всередині — це «городник».

Вихователь співає:

Ой на горі мак,

Під горою так.

Діти беруться за руки і, ступаючи назад, збільшують коло на ширину піднятих у сторони рук. На слова:

Мак, мак, маківочки,

Золоті голівочки!

— діти роблять крок на місці та виконують мах руками вперед назад. На слова:

Станьте ви так,

Як на горі мак!

— діти присідають і показують руками, який виріс мак (*протягають руки вперед*).

Діти, стоячи, запитують:

Городнику, городнику,

Чи полив ти мак?

Г о р о д н и к.

Полив.

На приспів:

Мак, маки, маківочки,

Золоті голівочки!

— діти роблять крок на місці, розмахуючи руками вперед і назад, а «городник» у цей час ходить у середині кола й удає, що поливає мак.

На слова:

Станьте ви так,

Як на горі мак!

— діти, стоячи, показують, як «виріс мак» (*піднімають руки в сторони на рівень плечей, долоні повертають угору, пальці трохи згинають, показують, яка квітка в маку*).

На приспів:

Мак, маки, маківочки,

Золоті голівочки!

— діти опускають руки і роблять крок на місці, розмахуючи руками вперед і назад.

Д і т и:

Городнику, городнику,

Чи поспів мак?

Г о р о д н и к. Поспів.

Діти повторюють пісню спочатку, дрібним кроком звужують коло, беруться за руки й повільно піднімають їх угору. На слова «Станьте ви так» показують, яка спіла головка в маку.

«Панас»

У грі можуть брати участь хлопчики і дівчатка. За бажанням хтось стає Панасом. Йому зав'язують очі хусткою, виводять на середину і звертаються до нього з такими словами:

Панас, Панас! На чому стоїш?

На камені!

Що продаєш?

Квас!

Лови курей, але не нас!

Діти розбігаються хто куди, а кого впіймає панас той стає панасом.

Народні рухливі ігри є традиційним засобом педагогіки. Вони виконують різні функції (розвиваючу, пізнавальну, розважальну, діагностичну, коригуючу), служать засобом прилучення дітей до народної культури.

Рухлива гра - природний супутник життя дитини, джерело радісних емоцій, що володіє великою виховною силою.

Ігри на розвиток дрібної моторики для дітей із затримкою психічного розвитку

Світлана ОБАДІНА, вихователь

*«Розум дитини знаходиться на кінчиках її пальців»
Сухомлинський*

В останні роки в нашій країні спостерігається тенденція на збільшення кількості дітей з відхиленнями у розвитку мовлення. Ці відхилення пов'язані, насамперед, з неблагополучними екологічними умовами, різними інфекціями. Проблема виправлення мови в наш час є актуальною. Враховуючи, що мовленнєві відхилення виникають в ранньому віці їх необхідно своєчасно виявляти і виправляти.

Формування правильної вимови у дітей - це складний процес, дитині потрібно навчитися керувати своїми органами мовлення, сприймати звернення до неї мовлення, здійснювати контроль за мовленням оточуючих та власним. В роботі з дітьми (а особливо з тими, що вже мають порушення мовлення) велику увагу необхідно приділяти розвитку функції дрібних м'язів рук. Рухи рук тісно пов'язані з мовленням, вони є одним з факторів його формування.

Рівень розвитку дрібної моторики - один з показників інтелектуальної готовності до шкільного навчання. Недостатній розвиток зорового сприймання, уваги та, зокрема, дрібної моторики, призводить до виникнення негативного ставлення до навчання.

Наша група спеціалізована, для дітей із ЗПР, тому робота з розвитку дрібної моторики проводиться регулярно, адже саме тоді буде досягнений вагомий ефект від цих спеціальних вправ. Завдання з розвитку рухів пальців рук повинні приносити дитині радість, не повинні викликати перевтомлення.

Щоб сприяти розвитку пальців рук і тим самим розвивати мовлення дитини, ми використовуємо такі завдання:

- розминати пальцями пластилін, глину;
- катати по черзі кожним пальчиком камінці, намистинки, шарики;
- нанизувати намистинки на тоненьку стрічку, робити намисто;
- стискати та розтискати кулачки;
- складання мотрійок;

Ігри з піском, водою.

- малювати, розфарбовувати, штрихувати

- різати ножицями.

Шнурівки

Вони чудово розвивають дрібну моторику рук, до того ж завдяки їм малюк чудово оволодіває практичною навичкою шнурування взуття. Найпростішу шнурівку можна зробити власноруч, а можна використовувати фабричні.

Вправа «Різнокольорові прищіпки» розвиває у дитини не тільки дрібну моторику, а й закріплює кольори, розвиває увагу.

Масаж кистей рук – це пасивна гімнастика для пальчиків.

Щоденний масаж кистей рук: м'які масажні рухи та розминання кожного пальчика, долоні, зовнішньої сторони кисті, а також предпліччя. Це дуже корисне і приємне заняття, яке активізує мовні центри мозку.

Особливо важливо приділяти багато уваги масажу, якщо у дитини є відставання в

мовному розвитку. Він дає чудові результати. Масаж не повинен викликати у дитини неприємних відчуттів. Можна сказати дитині, що зараз ми пограємося ручками. Під час масажу можливе використання і різноманітних масажерів: олівці, шишки, жолуді, масажні кульки, горіхи тощо.

Важливою частиною роботи з розвитку дрібної моторики є пальчикова гімнастика. «Пальчикові ігри» – це інсценування яких-небудь рифмованих розповідей, казок за допомогою пальчиків. Пальчикову гімнастику рекомендується проводити щодня протягом 3-5 хвилин. Велике значення в цих іграх-вправах має текст. Він має бути веселим, доступним для дітей даного віку. Необхідно пояснювати значення тих чи інших рухів чи положень пальців, зацікавлювати дітей у виконанні цих рухів, створювати сприятливий емоційний настрій. Наприклад, діти із задоволенням розповідають віршики «Кошенята», «Ворон і черв'ячки» або «Поросята» та за допомогою пальців виконують відповідні рухи.

«Кошенята»

Є у мами кішечки десять кошенят.
Зараз кошенята парами стоять:
Двоє товстеньких, двоє спритненьких,
Двоє довгеньких, двоє вправненьких,
Двоє малесеньких і гарнесеньких.

«Ворон і черв'ячки»

Один, два, три, чотири, п'ять
Черв'ячки пішли гулять.
Тут ворона завігала, головою похитала.
Каркнула: «Усім привіт! Черв'ячки смачний обід!»
Позіхнула, озирнулась,
Черв'ячків пропав і слід.

«Поросята»

Це товстеньке поросятко – вміє хвостиком махати.
Це товстеньке поросятко – любить спинку почесати.
Це товстеньке поросятко – землю носом рис.
Це товстеньке поросятко – тупотіти вміє,
А останнє поросятко, лежень, що й казати,
Поміж братиків сховався, примостився спати.

Ці пальчикові ігри допомагають в цікавій формі запам'ятати назви пальчиків.

Велике значення для розвитку уваги та дрібної моторики рук відводиться пальчиковому театру. Діти зацікавлюються, включаються в театралізацію, починають відтворювати різноманітні сюжети, або навіть придумувати нові цікаві пригоди своїх героїв. Як показує досвід, пальчиковий театр – це найбільш ефективний, найбільш емоційний засіб, який допоможе розвивати у дітей дрібну моторику рук.

Велику допомогу у розвитку дрібної моторики надають "Вправи з Монтесорі - матеріалом".

Виконуючи пальчиками різні вправи, діти досягають гарного розвитку дрібної моторики рук, яка не тільки надає сприятливий вплив на розвиток мови але і підготовляє руку до малювання. Кисті рук набувають гарну рухливість, гнучкість, зникає скутість рухів, це в подальшому полегшує придбання навичок письма.

Я рекомендую ширше використовувати різноманітні ігри та вправи на розвиток дрібної моторики рук та пальців.

Розвага: «Ми малята – дошкільнята, любимо гратися й сміятися»

Людмила ПЕРЕКАТОВА, вихователь

Для того, щоб зробити перебування дітей у дитячому садку цікавим і невимушеним, необхідно приділяти більше уваги рухливим іграм з інтелектуальним навантаженням, дидактичним іграм, іграм – забавам, творчим іграм. У ході гри діти запам'ятовують і пригадують більше, ніж під час будь – якої іншої діяльності – вони здатні триваліший час зосереджувати увагу. Рухаючись і граючи, дитина здатна пізнати більше, ніж сидячи на одному місці під час занять. Поєднуючи різні види ігор, можна підготувати для дошкільників цікаву розвагу. Під час проведення розваг розв'язується завдання всебічного розвитку дитини, вони сприяють творчій діяльності дітей, дають широкую можливість виявити творчі здібності кожної дитини.

Грає музика. Виходить «Літо».

Літо. – Доброго ранку діти!

Ви веселі дошкільнята?

Ви любите гратися?

Ви любите сміятися? *(відповідь дітей).*

Як ви вмієте сміятися? *(діти голосно сміються).*

Чи здогадалися ви хто я?

Загадка:

Достигли вишні у садочку,

Луна зозулине «ку – ку»

Хлоп'ята скинули сорочки,

Біжать купатись у ріку.

Про яку пору року ця загадка? *(про літо).*

Так діти, я літо.

А яке воно літо? *(гарне, червоне, красиве, смачне, сонячне).*

Влітку дуже яскраво сяє сонечко.

А ви любите сонечко?

Пограємо в гру «Розкажи про сонечко».

Сонечко ходить по землі чи по небу? *(по небу).*

Сонечко яскраве чи тьмяне? *(яскраве).*

Сонечко світле чи темне? *(світле).*

Сонечко суворе чи лагідне? *(лагідне).*

Сонечко зігріває чи холодить? *(зігріває).*

Сонечко холодне чи гаряче? *(гаряче).*

Сонечко погане чи гарне? *(гарне).*

Так, діти, сонечко гарне і зігріває всіх нас. А я вам розкажу одну таємницю. У сонечка є маленький друг, сонячний зайчик.

Чи бажаєте, щоб він завітав до нас у гості?

Скажемо чарівні слова:

«Сонячний зайчику йди до нас,

Ждуть всі малята тебе у цей час!»

(Забігає сонячний зайчик, грає музика)

Сонячний зайчик:

Сонячний зайчик, зайчик меткий,

Ніби той м'ячик, жвавий, прудкий.

Весело дуже зайчик стрибає,

Хвостика й вушок зайчик не має.

Літо. – Дякуємо тобі, сонячний зайчику, повеселив ти нас.

Діти, а що можна робити влітку? *(відпочивати, гратися, купатися, бавитися).*

Але завжди пам'ятайте, що до води можна підходити тільки з дорослими.

Гра «Ми на річці»

(діти виконують рухи за текстом).

До річки швидко ми спустилися,

Нахилились та умились,

Побачили камінці, потримали у руці.

Потім кинули у воду, перестрибнули колоду.

Почали всі разом плавать.
 Рукою - раз, це – брас.
 Одною, другою рукою – це кріль.
 Усі, як один пливемо.
 Як дельфін.
 На берег вийшли і потому,
 Вирушили ми додому.

Літо. – Ось весела хмарка раптом налетіла,
 Щоб не було жарко, дощика пустила.
*(під музику вибігає дощик і бризкає
 крапельками на діток).*

Діти, подивіться скільки квітів з'явилося
 після дощику. А зараз ми прикрасимо наш
 майданчик квітковими клумбами.

Рухлива гра «Посади клумбу».

Літо. – Дощику зраділи не тільки рослини, а й
 тварини. Подивіться, як радіють маленькі
 жабенята.

Музична гра «Веселі жабенята» *(жабенята
 залишаються з дітьми).*

Літо. - Щось дуже спекотно стало.
 І вітерець не дмухає.
 Діти треба погратися з вітрячками.

Рухлива гра «Вітрячки».

Літо. - Діти який у вас настрій?
 Всі наші гості бажають вам веселого
 відпочинку влітку, але пам'ятайте: будьте
 уважними і обережними на прогулянці, на
 відпочинку, на дорозі. Як ось ці полохливі
 горобчики.

Рухлива гра «Горобчики і автомобілі».
*(розвага закінчується, «Сонячний зайчик»
 дарує дітям люстерка).*

Свята та розваги, які проводяться в
 дитячому садку дають малятам велику втіху
 та радість.

Спортивні ігри та вправи спортивного характеру

Олена СТЕПАНЕНКО, вихователь

«Турбота про здоров'я – це найважливіша праця вихователя. Від життєрадісності, бадьорості дітей залежить їхнє духовне життя, світогляд, розумовий розвиток, міцність знань, віра в свої сили»

В. О. Сухомлинський

Спортивні ігри та вправи спортивного характеру задовольняють потребу ростучого організму дитини в русі, сприяють збагаченню її рухового досвіду. За допомогою ігор у дітей закріплюються та вдосконалюються різноманітні вміння і навички з основних рухів (ходьби, бігу, стрибків, рівноваги). Також сприяють розвитку у дітей таких важливих фізичних якостей, як швидкість, спритність, витривалість.

Великий інтерес у дітей дошкільного віку викликають вправи та ігри спортивного характеру: катання на велосипеді, самокаті, санчатах, лижах, ковзанах, плавання, бадмінтон, ігри з елементами хокею, футболу та баскетболу.

В нашому садочку діти вчаться їзди на велосипеді і самокаті. Навчившись самостійно їздити по прямій переходять к вивченню їзди поворотами та по колу. Для удосконалення техніки їзди на велосипеді та самокаті даю такі вправи: катання з об'їждженням перешкод (кегли, камінці, прапорці), які виставлені на доріжці, катання наввипередки. Діти із задоволенням грають в футбол, хокей та баскетбол, але більше використовують елементи цих ігор. Якщо грають в футбол, то спочатку вчаться передавати м'яч один одному в парах, потім забивати його у ворота. Проводжу такі ігри: «Чия пара краща?», «Забий м'яча у ворота», «М'яч об стінку», «Хто кращий».

Баскетбол

Діти спочатку вчаться прийомам ведення м'яча поштовхом об підлогу чи землю правою чи лівою рукою на місці та в русі (повільним кроком і бігом). Потім вчимося закидати м'яч в кільце обома руками від грудей, з-за голови. Проводжу такі ігри: «Хто більше закине», «Естафета з веденням м'яча», «Перекинь м'яч через мотузку».

Хокей

Діти спочатку вчаться передавати шайбу ключкою один одному в парах, прокочувати шайбу ключкою в заданому напрямку, вести шайбу ключкою не відриваючи її від шайби, прямо і змійкою, виконувати удар по шайбі з місця і влучати шайбою у ворота.

Діти грають в хокей без ковзанів. Проводжу такі ігри: «Забий шайбу у ворота», «Естафета з шайбою».

Улітку можна вчити дітей грати у хокей з м'ячем.

Бадмінтон

Дітям подобається грати в бадмінтон. Гра в бадмінтон розвиває в дітей силу м'язів рук, ніг, тулуба, координацію рухів, окомір, спритність, швидкість. Дуже важливі для навчання дітей гри в бадмінтон, вправи, що розвивають спостереження, вміння влучати.

Одна з початкових вправ – жонглювання воланом. Потім можна вже грати в бадмінтон через мотузку, натягнуту між стояками або деревами заввишки 120-130см. Діти по черзі відбивають волан через мотузку. Ігри «Не впусти воланчик», «Хто більше набере очків».

Взимку катання на санчатах дає дітям задоволення. Їм подобаються такі ігри: «Санний потяг», «Гонки санчат», «Парне катання», «Естафета з санчатами».

Плавання, катання на роликів ковзанах, лижах – це сімейні спортивні розваги.

Лише один рецепт на світі
Всім-усім підходить дітям –
Коли спорт полюбиш,
Сильним, спритним будеш.

Ігри з клаптиками тканини, гудзиками, крупною

Тетяна СПВАК, вихователь

Майже в кожному домі є коробка з залишками різних тканин. Пора діставати ці скарби і використовувати в іграх з дитиною.

Пригадуєте, як в дитинстві ви любили перебирати мамині чи бабусині речі, пов'язані з рукоділлям: нитки, гудзики, клаптики?.. Подібний інтерес рано чи пізно з'являється у кожного малюка. Але для початку прийдеться трішки потрудитися і зібрати коробочку клаптиків різної фактури. Бо ж ігри з ними дуже корисні для дітей!

Тканина хороша тим, що, бавлячись з нею, малюк не завдасть собі шкоди. Якщо, наприклад, крупу або гудзик можна проковтнути, а гілочкою поранитись, то клаптики абсолютно безпечні навіть для немовляти. Що ж відбувається в процесі гри з тканиною?:

- ❖ розвиток тактильних відчуттів та дрібної моторики;
- ❖ знайомство з формою та фактурою;
- ❖ розвиток зорового сприйняття (малюк вчиться порівнювати предмети за зовнішнім виглядом: розрізнати кольори, порівнювати їх);
- ❖ малеча засвоює значення слів «один», «багато», «великий», «маленький», словосполучення «такий же»;
- ❖ поповнюється словниковий запас (ваш малюк розуміє значення слів «м'який», «гладенький», «шорсткий» і активно використовує їх в своїй мові);
- ❖ він розслабляється та заспокоюється, зосереджується.

Що ж потрібно для гри? Для початку потрібно зібрати шматочки тканини, різні по текстурі, формі та кольору. Наприклад, це може бути хутро, бавовна, шкіра, мохер, вовна... Деякі підберемо парами: повністю два однакових клаптики або один великий клаптик, а другий – маленький. Деяких нехай буде по 3, 4, 5, а інші нехай будуть в одному екземплярі. Більшість клаптиків зробимо квадратної або прямокутної форми, але якісь частині надамо форми круга, овала та ромба. Виділимо для цих скарбів спеціальну коробку. Її можна діставати завжди, коли малюку захочеться погратися, а особливо перед сном. Адже ігри з тканинами прекрасно заспокоюють.

Отже, що можна робити з кусочками тканини?

- ❖ заривати в них маленькі іграшки, які потім дитина повинна відшукати;
- ❖ підбирати пари (один клаптик кладемо в пакет, а інший, точно такий же, - на стіл). Пропонуємо малюку знайти в пакеті пару для шматочка тканини, який ми залишили на столі. На дотик шукаємо необхідний шматочок і збираємо всі пари;
- ❖ кидатись ними: розкидати, підкидати вгору;
- ❖ вивчати різні форми;
- ❖ сортувати за кольором та фактурою (шорсткий, слизький, в'язаний, м'який);
- ❖ робити постельки для іграшкових звірят та ляльок;
- ❖ будувати вежу із клаптиків та намагатися її здути, зламати, зім'яти;
- ❖ рахувати та освоювати ази математики.

А яка ж чудова річ - стара бабусина коробка з гудзиками! Запропонуйте уваги дитини гудзики різної фактури і розміру, і кольору. Під час такої забави у малюка буде розвиватися не тільки дрібна моторика, але і закріпляться знання форми, кольору і розміру.

Висипте перед дитиною гірку самих різних гудзиків. Нехай вони будуть маленькі і великі, плоскі і опуклі, з ніжкою з отворами, золотисті і перламутрові, різних форм і візерунків. Чим різноманітнішими будуть гудзики, тим цікавіше буде грати малюкові. Розглядайте разом з малюком гудзики, але не забувайте розповідати, якого кольору гудзик, якого він розміру (великий-маленький), порахуйте, скільки дірочок в гудзику (два або чотири) і т. д.

Єдине «АЛЕ» - дитина не повинна тягнути гудзики в рот або засовувати в ніс.

1. Візьміть один гудзик, покажіть малюкові, а потім затисніть її в своїй руці і запитайте «В якій руці у мене гудзик?». Нехай дитина вгадає, де захована пуговка.

2. Підготуйте (або краще зшийте) гарний мішечок і насипте туди багато різних гудзиків, нехай дитина дістає з «чарівного» мішечка по одному гудзику. Можна ускладнити завдання для діток постарше: нехай дитина розповість, якого кольору і розміру він дістав гудзик.

3. Попросіть розкласти гудзики кольорів: сині в одну сторону, зелені в іншу, червоні в третю. Або ж дайте дитині дві маленькі коробочки: в одну коробочку він буде збирати великі гудзики, маленькі - в іншу.

4. З певною закономірністю викладіть гудзики в ряд, наприклад: синя-біла-синя-біла. Запропонуйте дитині продовжити закономірність (для дітей 5-6 років).

5. Складайте гудзики в стопочки, змагайтеся з малюком, чия чарочка буде вище (для дітей 3-4 років).

6. А коли дитина трохи підросте, можна навчити його пришивати гудзики до дитячого одягу.

Гра «Забавна змійка»

Для цієї гри знадобляться гудзики з великими дірочками і шнурок. Запропонуйте дитині нанизати гудзички на шнурок. Важливо, щоб, нанизуючи, дитина відчув пальчиками відмінність фактур, таким чином, будуть стимулюватися тактильні рецептори. А дрібненькі модниці зможуть по достоїнству оцінити такий браслет з гудзиків.

Гра «Більше - менше»

Для цієї гри підійде прозорий пластмасовий контейнер з кришкою і гудзики різного розміру. Зробіть в банку три отвори: малу, середню і велику. Покажіть малюкові, як кидати маленький гудзик у маленький отвір, середню в середню, велику у велике. Для дітей до 2 років достатньо двох отворів. Ця гра навчить дитину розрізняти предмети за розміром.

Гудзикова мозаїка

Викладаючи з гудзиків візерунки або фігури, дитина мимоволі опановує рахунком. Така розвага перетворюється на корисне заняття! Але найцікавіше те, що гудзики можна згребти до купи, пересипати з руки в руку, насипати в склянку і погрімити як брязкальцем.

Ігри з гудзиками відмінно розвивають:

- ❖ дрібну моторику і тактильне сприйняття;
- ❖ зорово-моторну координацію;
- ❖ точність рухів і увагу;
- ❖ математичне мислення (дитина вчиться класифікувати, розрізняти предмети за розміром, вважати);
- ❖ емоційний і творчий розвиток.

Не затягуйте гру. Коли ви помічаєте, що інтерес і увага малюка починає згасати, скажіть йому, що сьогодні він просто молодець і приберіть гудзики. Таким чином, дитині гра не набридне, і з нею будуть пов'язані тільки позитивні емоції.

Крупа, зерно, бобові є в кожному домі. Для дорослих це звичайні продукти харчування, а для малечі – чудовий матеріал для гри. Щоб погратися, потрібно не багато – бажання дитини і терпіння мами. Для початку потрібно постелити на підлогу покривало або плівку, щоб наслідки гри не були так плачевні для мами, якій доведеться все прибирати.

Крупу (одного виду) можна засипати в таз. Додати туди ложку або маленький совочок, різні баночки, пляшечки, фігурки

звірів, які можна ховати в крупі. Можна засипати в крупу намистини і потім ручками назад діставати, і в баночку прибирати. Можна їх сортувати за кольорами.

Основні ігри з крупами:

Насипаємо. Візьміть кілька тарілочок або інших ємкостей. Нехай дитина насипає крупу в тарілки. Вона може робити це як пальчиками, так і за допомогою ложки. Зверніть увагу малюка на те, що в одній тарілці багато крупи, в іншій - мало, в третій - нічого немає. Порівняйте кількість: більше, менше, однаково.

Дощик. Пересипайте крупу з однієї тарілки в іншу. У процесі покажіть карапузові, що можна піднімати тарілку вище і нижче. Послухайте, як вона шумить. Пограйте в гру «Дощик»: нехай дитина набере в жменю крупу, підніме ручку і висипає крупу, імітуючи те, як крапає дощик. Для неї краще взяти квасолю або горох, щоб легше було прибирати.

Доріжки. З квасолі, наприклад, можна робити доріжки - коротку і довгу, викладати різні малюнки - геометричні фігури, букви, будиночки і т.д.

Заповнюємо формочки. Візьміть будь-які формочки (наприклад, для пластиліну або піску), поставте їх на рівну поверхню і запропонуйте дитині заповнити їх усередині крупою. Її можна брати ручками або совочком.

Ігри з пінцетом. Дайте маляті пінцет і запропонуйте йому захоплювати їм квасолини. Ця гра розвиває посидючість, і, природно, моторику.

Ще один дуже важливий плюс ігор з крупою: вони не тільки розвивають дрібну моторику малюка, але і є відмінним способом зайняти малюка, поки мама зайнята приготуванням їжі. Головне - не втрачайте крихту з уваги. Хай вона займається своїми дослідженнями поряд з Вами.

Сценарій літнього свята «Якого кольору літо?»

Тамара ГАВРИЛОВА, вихователь

Мета: розвиток позитивних емоцій, радісного, емоційно піднесеного настрою, бажання брати активну участь в іграх.

Завдання:

1. Виховувати інтерес до ігор, забав на свіжому повітрі.
2. Розвивати спритність, швидкість у рухливих іграх.
3. Розвивати уяву, фантазію.
4. Виховувати почуття співпереживання, доброти, дружби.

Дійові особи: ведуча, бджілка, зайчик, вовчик.

ХІД ЗАХОДУ

1 дитина

Ой літо, вже лігечко тепле прийшло,
Багато нам радощів всім принесло.

2 дитина

Дарує нам сонячні літні деньочки,
Віночки плете з золотих колосочків.

3 дитина

Здрастуй, літо красне! Здрастуй, сонце ясне!
Ми на свято всі прийшли, наче квіти розцвіли!

4 дитина

Красне літо, ясне літо, все теплом твоїм зігріє,
Ліс, садочки і поля – уквітчалась вся земля.

В е д у ч и й

Діти, ось і прийшло до нас літо.
Теплим сонечком зігріє!
Здрастуй, поле і лісок!
Здрастуй, річка і пісок!
Відчинило двері літо —
Стільки радощів у нім!
Стільки в лісі трав і цвігу!
Гей, мерщій туди ходім!

В е д у ч и й

У моєму чарівному лісі росте зелена
м'якенька травичка.

(Діти спершу присідають, а потім повільно підіймаються, показуючи, як росте травичка.)

Над травичкою лігають метелики.

(Діти стають на носочки, «летять» по колу, махаючи ручками.)

А ще у лісі ростуть квіти: червоні, сині, жовті.

(Діти роблять рухи, «збираючи квіти».)

Вони запашні та дуже гарні.

(Діти «нюхають» квіти.)

Їх легенько гойдає вітерець-пустунець.

(Діти піднімають руки вгору та хитають ними.)

Мої квіточки дуже люблять метеликів, бо вони легенько пурхають над ними.

(Діти знову «літають».)

В лісі ростуть високі, стрункі дерева.

(Діти стають на носочки та тягнуть руки вгору.)

Їх також гойдає вітерець.

(Діти хитають ручками.)

На деревах сидять пташки і співають гарних пісень.

(Діти імітують рухи крилець птахів та їхнє щебетання.)

В е д у ч и й

Дітям дуже подобається в лісі. Вони збирають квіти, нюхаючи їх. А над ними лігають метелики та гойдаються дерева. А ось, дивіться, до нас летить бджілка.

Бджілка

Всім привіт! Зь-зь, я Бджілка!

Носик в мене як сопілка

Крильця маю я прозорі,

Бо збираю квіти в полі.

Ех, робота не проста...

Але ж корисна яка!

Зараз меду назбираю -

Буде солодко із чаєм.

Гра «Бджілка».

Діти (взявшись за руки, йдуть по колу)
Бджілко, бджілко, де лігала?
Що у лузі ти шукала?

Бджілка (дитина у середині кола)
Я лігала до квіток
І збирала з них медок.

Діти
Бджілко, бджілко, зупинися,
З нами медом поділися!

Бджілка
Я вам дам, та небагато,
Бо несу своїм малятам.

Бджілка «підлітає» до дітей та по черзі торкається долоньки кожної дитини, а одну бере за руку і веде в коло. Ця дитина стає «бджілкою». Гра починається спочатку, повторюється 3—4 рази.

Ведучий
Бджілка полетіла до свого вулика діточок
годувати.
А подивіться, дітки, хто це до нас скаче?

Вбігає Зайчик.

Зайчик
Я від Вовчика втікав,
На галявину попав.
Щось тут так дітей багато.
Ви тут граєте, малята?
Діти (разом). Так.

Ведучий. Ми тут розважаємось, в ігри

граємо і силою міряємось.

Зайчик
Я страшений боягуз,
Спорту дуже я боюсь.
В лісі, в полі, навкруги —
Скрізь у мене вороги.

Ведучий
Нас ти, зайчику, не бійся,
Не образимо тебе!
Веселися з нами, смійся,
В іграх ти розважай себе!

Гра «Зайчик сіренький вмивається»

Діти
Зайчик сірий вмивається,
Мабуть в гості збирається.
Вимив носик, вимив хвостик,
Вимив вуха, витер сухо.

*Діти стають у коло, посередині кола —
Зайчик*

*Зайчик стрибає на обох ногах, діти плескають у долоні.
Зайчик «іде» в гості до кого-небудь з дітей і та дитина стає Зайчиком. Повторюється гра 3—4 рази.*

З а й ч и к. Яку гарну гру ви про мене знаєте.
Я вже трішки розважився і мені стало веселіше.

В е д у ч и й
Тихше, друзі!
Ліс замовк:
У ліску блукає вовк,
Він усіх лякає,
Виє, завиває.

Заходить Вовчик.

В о в ч и к
Аж ось де я тебе знайшов!
Не бійсь мене — я добрий Вовк!
З тобою хочу помириться,
Прийшов сюди повеселитись.

В е д у ч и й
Тож приєднуйся, Вовчику, до нас
І станеш ти спортсменом враз.
Вовчику, хочеш з нами пограти в гру?

В о в ч и к.
Авжеж!

Гра «Вовк і зайчики»

В е д у ч и й
Ось зайчики маленькі
По лісі стрибають.

(Діти бігають, стрибають.)

За дерева, кустики заглядають,
Чи не йде Вовк.
(Наслідують рухи зайчика.)
Знову бігають, стрибають,
Потомилися і сплять.
Тільки вушка із намету стирчать.
(Діти присідають, вдають, ніби сплять.)
Зайчики, поспішайте,
Вовк за деревом — тікайте!

Зайчики прокидаються і тікають, а Вовк їх ловить. Гра повторюється 3—4 рази.

В о в к
Ну й веселі та завзяті
Ці малята-дошкільнята!

З а й ч и к
А чи вмієте, малята,
Швидко моркву ви збирати?

Д і т и (разом). Так!

З а й ч и к

В мене ось морквочка є,
В моєму лісі вона росте.
Допоможете, малята,
Мені морквочку зібрати?

Проводиться гра «Хто більше збере морквин із зав'язаними очима».

В о в к

В мене також є завдання.
Тож виходьте на змагання.
Ось і обручі малі,
В них є шишки лісові.
По одній ви їх беріть
Й швидко в інший бік несіть.

Гра «Збери шишки!»

Для гри потрібно 4 обручі із 6 шишками у кожному.

Діти беруть шишки з обруча і несуть їх у свої кошики. Перемагає та дитина, яка першою збрала шишки.

В о в к

Те, що ви сміливі, спортивні, я побачив. А чи кмітливі?

В е д у ч и й. Так, наші діти дуже кмітливі. Зараз ми проведемо розминку «Буває — не буває», і ви із Зайчиком переконаєтеся в цьому.

Проводиться розминка «Буває — не буває».
Розминка «Буває — не буває»

В е д у ч и й

Надворі сніг білий, а зайчик сірий.
В лісі завірюха, а ведмідь малину збирає.
Сніг іде, гриби ростуть.
Сів метелик на сніжинку.
Сонце пече, липа цвіте, а діти й дорослі в шубах ходять.
Надворі сніг, а листя з дерев опадає.

З а й ч и к.

Молодці, діти.

В о в ч и к.

Ви й справді кмітливі!

З а й ч и к

Та й веселі і завзяті
Ці малята-дошкільнята!
Все відразу відгадали,
Все зробили, все збрали!

В о в ч и к

Ми із Зайчиком у лісі
Все розповімо про вас!
Тож запрошуємо в гості,
Ще приходьте ви до нас!

Вовчик та Зайчик махають на прощання руками та йдуть.

В е д у ч и й

Ну і нам вже час вертатись!
А щоб веселіше йти,
Треба пісню заспівати
Про веселі літні дні.

Виконується пісня «Якого кольору літо» або інша про літо за вибором музичного керівника.

Розвивальні ігри

Вікторія ПАВЛЮК, вихователь

"Що ти любиш робити? "На це запитання більшість дітей дошкільного віку відповість: "Грати". Діти грають вдома, на вулиці, у дитячому садку. Саме через гру дитина знайомиться з навколишнім світом, з природою, пізнає свій внутрішній світ. У ранньому віці у дитини розвиваються органи чуття, слухові, тактичні та смакові відчуття. Малюк з захопленням роздивляється, смакує, доторкається до предметів навколо нього. За ствердженням фахівців саме в цей період формується основа майбутнього інтелекту. Задача батьків та вихователів - зробити цю гру інтелектуальною, при цьому врахувати інтереси дитини.

В роботі з дітьми раннього віку я використовую розвивальні ігри, а саме ігри на фланелеграфі.

1. Посадив дід ріпку.

Розповідаючи казку, прошу дитину розмістити фігурки за сюжетом. Прибираю зображення, задаю питання малюку за текстом, малюк виставляє того героя казки про якого я питаю, наприклад: "Що виросло велике-привелике? Кого погукав дід? Кого погукала бабка? Хто допоміг витягнути ріпку?" Гра розвиває мовлення, слухове сприйняття, співвідношення вербальної та візуальної інформації.

2. "Вибери ягідку"

Перемішую вирізані з картону фігурки овочів або фруктів. Потім пропоную дитині

розмістити на фланелеграфі окремими групами. Гра розвиває навички класифікування, кольорове сприйняття.

3. Збери ведмедика.

Розповідаю дітям казку про те, як хлопчику подарували ведмедика. "Хлопчик дуже любив свою іграшку. Він клав ведмедика з собою в постіль, годував його, розповідав казки, але ведмедик впав зі стільчика та розвалився. Діти допоможемо хлопчику зібрати його улюблену іграшку! Показую дітям деталі ведмедика і пропоную зібрати фігурку на фланелеграфі. Запитую: "Де повинна бути голівка ведмедика? Вірно, зверху. А руку куди ми покладемо? Так, одна рука-на тулубі праворуч, а інша ліворуч і т.д". Ця гра розвиває у малят увагу, дрібну моторику, образи мислення.

Розвивальні ігри в ранньому віці максимально розвивають розумову активність малюка. А вихователі та батьки – перші, хто відкриває їм цей світ. І те, що малюк побачить і як він побачить, залежить від його оточення, від того, наскільки вірно дорослі зможуть вибрати вірні орієнтири у вихованні та розвитку дитини.

Пальчики допомагають говорити

Ганна САЛІЙ, вихователь

К.Д.Ушинський казав, що мовлення дитини знаходиться на кінцівках її пальців. І це дійсно так. Тренуючи пальці рук ми не тільки розвиваємо рухові можливості дитини, а ще й розвиваємо її психічні та мовні навички.

Батьків завжди хвилює питання, як забезпечити повноцінний розвиток дитини і як правильно підготувати його до школи. Вченими доведено, що розвиток руки та розвиток мови і мислення дитини тісно зв'язані між собою.

У логопедичній групі «Сонечко» є багато ігор для розвитку дрібної моторики створених власноруч, а також є багато і фабричних. Діти обожають грати ними.

Чим ще можна позайматися з дитиною, щоб розвинути ручну вмілість? Розминати пальцями пластилін, глину; нанизувати великі і дрібні гудзики, прищипувати прищипки, шнурівка, кульки на нитку; грати з мозаїкою, конструктором, кубиками; грати з піском, водою; різати ножицями (аплікація, симетричне вирізування, вирізання різних фігурок), малювати різноманітними матеріалами (олівцем, ручкою, крейдою, аквареллю, кольоровою крейдою, гуашшю).

Нижче привожу приклади ігор, які батьки можуть використовувати самостійно, адже матеріалами та атрибутами для цих ігор є прості, звичайні речі, які є у кожного вдома.

РІЗНОКОЛЬОРОВІ ПРИЩІПКИ

Мета: розвиток дрібної моторики рук; навчання розрізнення кольорів; розвиток уваги.

Матеріал: 2 набори кошиків із дерев'яними прищипками (12 шт.). Прищипки пофарбовані в один із чотирьох кольорів (червоний, жовтий, синій, зелений) — загалом 12 прищипок, по три кожного кольору. Кошик можна замінити чашкою або тарілкою, пластмасовим відром. Головне, щоб прищипки легко чіплялися до країв.

Хід гри:

У ведучого й дитини є по одному кошику з кольоровими прищипками. Ведучий бере кошик, ставить його на стіл і просить дитину подати йому прищипку й назвати її колір. Якщо малюк не може назвати колір, то ведучий називає його сам.

Потім ведучий показує, як трьома пальчиками можна причепити прищипку до краю кошика. Коли дитина засвоїла цю дію й зможе легко чіпляти прищипки (наприклад, усі прищипки одного кольору) і називати їхні кольори, їй дають завдання причепити прищипки в певній послідовності за кольорами або причепити їх у тій самій послідовності, як на кошику у ведучого.

Варто звернути увагу на те, що ведучий має чіпляти прищипки трьома пальцями, тому що дитина повинна бачити правильні рухи.

Багаторазове повторення рухів розтискання й стискання прищипок тренує кінчики пальців рук, робить тонізуючий масаж і тиск на точки мускулатури, яка «відповідає» за активізацію центрів мовлення головного мозку.

Спостерігаючи, якою рукою переважно працює дитина, можна визначити провідну руку. Однак бажано, щоб дитина працювала обома руками.

КОЛЬОРОВІ КРАПЛІ

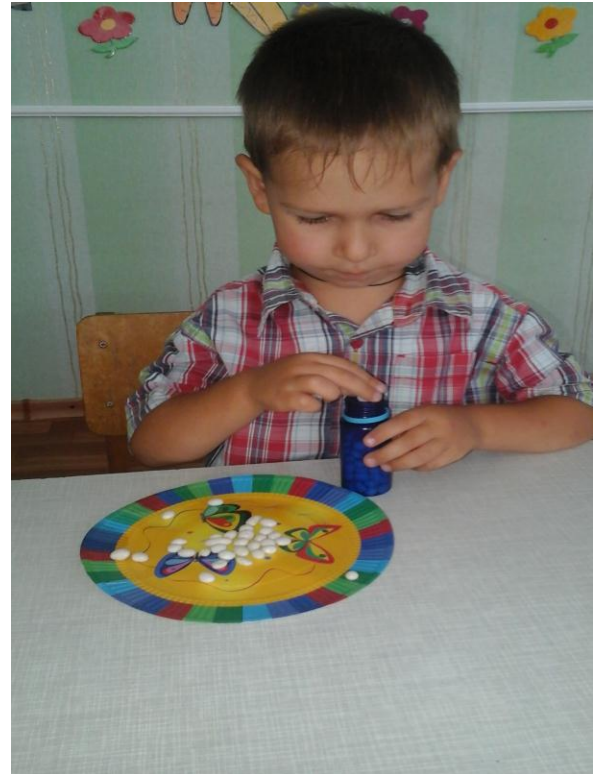
Мета: розвиток дрібної моторики; уточнення рухів пальців рук; розвиток концентрації уваги, координації.

Матеріал: на таці лежить судок для заморозки води в холодильнику. Зверху він розділений трьома перекриттями червоного, синього і жовтого кольорів. Поряд із тацею стоять три пухирці з різнобарвною водою. Вода підфарбована харчовими фарбами жовтого, червоного і синього кольорів (можна використовувати газовану воду). У кожному пухирці — піпетка з ковпачком із товстої гуми, поруч маленька губка.

Хід гри:

Ведучий показує як за допомогою піпетки по краплі перенести воду з різних пухирців до відповідних відсіків судка. Дитина повторює його дії, і поступово відсіки наповнюються водою відповідно до їхніх кольорів. Потім за допомогою цих самих піпеток вода знову переноситься до пухирців. Дитина не тільки розвиває пальці рук, працюючи з піпеткою, але й тренується в диференціюванні й розподілі кольорів, у порівнянні й розрізненні різних кольорів.

МАЛЕНЬКИЙ АПТЕКАР

Мета: розвиток дрібної моторики, уточнення рухів пальців рук, координації.

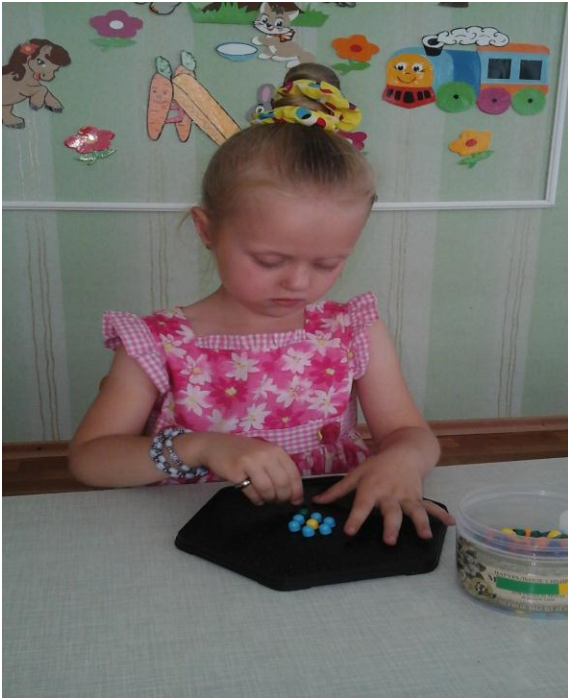
Матеріал: на маленькій таці — пінцет, чашка з намистинками та ємність із відсіками для них. Намистинок у чашці міститься рівно стільки, скільки є відсіків у ємності. Кожний відсік має бути пофарбований під кольори відповідних намистин. Спочатку можна використовувати більше намистинок.

Хід гри:

Ведучий розповідає про роботу аптекарів, про те, як вони виготовляють різні ліки. Потім показує як можна за допомогою пінцета перекладати намистини, і пропонує дітям власноруч заповнити відсіки намистинами. Коли ємність виявиться заповненою, намистини за допомогою пінцета перекладають назад.

Гру можна ускладнити, змінюючи розміри намистин і ємності відсіків. Однак варто врахувати, що гра досить складна й потребує від дитини крайньої концентрації уваги та внутрішнього контролю. Якщо в дитини намистина падає на тацю, вона завжди сама зможе виправити помилку.

Гра вимагає великої точності в рухах. За кожну вдалу дію варто заохочувати дитину, хвалити її.

ДВА КІНЦЯ, ДВА КІЛЬЦЯ, А ВСЕРЕДИНІ ЦВЯШОК, АБО НОЖИЦІ

Мета: координація рухів, тренування м'язів кисті; концентрація уваги; розвиток дрібної моторики рук.

Матеріал: таця, на якій лежать ножиці (краще пластмасові, із тупими кінцями) і кілька аркушів щільного кольорового паперу. На деяких аркушах позначені лінії розрізу.

Хід гри:

Ведучий загадує загадку (див. назву гри). Після того як дитина відгадала загадку, ведучий пропонує їй розрізати ножицями папір. Якщо дитина легко впоралася, їй дають завдання розрізати папір за лініями та виконувати складні рухи з вирізання візерунка.

Варто врахувати, що, здобуваючи навички впевнено тримати ножиці, дитина потім так само впевнено зможе тримати олівець і проводити на папері прямі лінії.

ВІТРИНА МАГАЗИНУ

Мета: навчання дитини класифікувати матеріал (фотографії, малюнки, шрифти) із журналів і газет за певною темою, складати колаж; розвиток координації дрібних рухів при вирізанні ножицями й наклеюванні картинок.

Матеріал: кольоровий картон, клей ПВА, ножиці, фломастери, старі журнали й газети

Хід гри:

Ведучий розповідає: «Сьогодні ми потрапили в місто з безліччю різних магазинів. Але от лихо: Ірині потрібно до кондитерського, Павлу — до книжкового,

Валері — до магазину іграшок. А де який магазин — ми не знаємо: усі вони схожі один на одного, в усіх є двері й великі вікна. От якби попрацювали художники-дизайнери й оформили вітрини, ми відразу здогадалися б, куди йти. Попрацюймо самі художниками! Виберемо назву магазину, а вітрину нам замінить аркуш картону».

Ведучий розкладає журнали і дитина починає вирізати необхідні картинки. Після цього разом із ведучим створюються композиції вітрин. Ведучий допомагає підібрати букви для назви магазину.

Потім, усі картинки наклеюються на картон. Якщо заздалегідь приготувати з картону фасад будинку з вирізаними вікнами, то можна зі зворотного боку скотчем приклеїти до порожніх віконних прорізів відповідні ілюстрації.

ЗНАЙДИ СЮРПРИЗ

Мета: розвиток дрібної моторики рук, координації рухів; навчання терпіння.

Матеріал: фантики (10—15 шт.), дрібні предмети (значки, гудзики й т. ін.), повітряна кукурудза, горіх.

Хід гри:

Ведучий загортає значок у чотири-п'ять фантиків. Дитина має розгорнути всі фантики, обережно скласти їх і отримати приз. Дитині пропонують два-три «сюрпризи».

Бажаємо успіхів!

Казка на новий лад «Зайчикова хатка»

Любов КУЗЬМИНСЬКА, вихователь

Театралізована діяльність у дошкільному віці – один з найефективніших засобів педагогічного впливу на розвиток творчої особистості дитини. Вона сприяє розвитку у дошкільників фантазій, виникнення у їх уяві яскравих образів казкових персонажів, викликає естетичні почуття та емоції в ході театралізованого дійства. Забезпечує величезний вплив на загальний мовленнєвий розвиток дошкільників. У театралізованій діяльності реалізуються потреби дитини у самовираженні, спілкуванні, пізнанні себе через відтворення образів. Дуже доречно за кожним персонажем вистави закріпити музичний супровід, який найбільш вдало передає особливості героя.

Казковим подарунком буде для малят інсценівка казки у виконанні дорослих.

Саме такий подарунок від своїх вихователів отримали вихованці дошкільного закладу №9 «Ромашка» м.Димитрова під час перегляду інсценування казки на новий лад «Зайчикова хатка».

Автор казки: Кузьминська Любов Іванівна

Ведуча.

Добрий день, милі малята,
Гарні хлопчики й дівчата!
Казку ми для вас покажемо,
Як дружити всім розкажемо.

Звучить казкова музика.

Ведуча.

Лиска з зайчиком дружили
У домішках своїх жили:
В лиски – хатка крижана,
У зайчати - луб'яна.
Лиска хаткою пишалась,
З хатки зайчика сміялась.
Та прийшла тепла весна -
Тане хатка крижана.
Ніде стало лисці жити
І давай вона тужити.

Лисиця. Як я житиму без хати?
Піду зайця прожену –
Влізу в хатку луб'яну.

Ведуча. А у лісі біля хатки
Вранці поралось Зайчатко.

Зайчик. Дворик підмету чистенько,
Грядку прополю гарненько,
Щедро квіточки поллю,
Та обід собі зварю.

(Лисиця весь час спостерігає за діями Зайця в бінокль).

Лисиця. Ой, який чистенький двір!
Квіточок багато.
Знаю, тут живе Зайчатко,
Про таку я мрію хатку.

Ведуча. І Лисичка по стежинці
Вже підкралась до хатинки.

Лисиця. Я гарнесенька Лисичка,
Буду тобі як сестричка.
То ж пусти мене до хати,
Будеш ти для мене братом.

Ведуча. Зайчик Лиску пожалів,
В хатку, хитру, запустив.

Зайчик. Всім біда твоя відома,
То ж заходь і будь як вдома.

Ведуча. Тільки та зайшла до хати,
І давай Зайчатко гнати.

Лисиця. Геть іди, а то враз з'їм!
Буде дім тепер моїм!

Ведуча. Зайчик плаче, слізьми заливається,
А Лисиця над ним потішається.

Лисиця. Ха-ха-ха! Ой, хоки-хоки!
Іди, Зайцю, на всі боки!
(виштовхує зайця мітлою з хати).

Ведуча. Сів вухатий на пеньочку,
Під старим-старим дубочком.

Заєць (плаче).
Що ж мені тепер робити?
Де я буду взимку жити?

Ведуча. Ой, біда яка, малята!
Треба зайця виручати!
Під музику забігає Песик

Песик. Я веселий пес Барбос,
Маю хвіст і чорний ніс.
Двір, будинок доглядаю,
Всіх слабких я захищаю.

Ведуча. Песику, допоможи,
Лиску з хати вижени.

Песик. Гав-гав-гав, іду до хати.
Щоб Лисицю налякати!
Нумо, Лиско, одягайся,
З хати Зайця забирайся!

Лисиця (розмахуючи мітлою). Здумав мене
налякати?!
Не піду з цієї хати!

Ведуча. Пес злякався,
Під кущами заховався.
А Лисиця біля хати
Нумо себе вихваляти.
(Лисиця співає пісню)

Ведуча. Час іде, десь під обід
Лісом йшов Мишко-ведмідь.

Ведмідь. Так наївся, хочу спати,
Буду тут я спочивати
(лягає під дубком, засинає).

Гра «Хто тут спить під дубком».

(Ведмідь прокидається, побачив Зайця)

Ведмідь. Чом заплакане, Зайчатко?
Хто забрався в твою хатку?

Зайчик. Це руда хитра Лисичка,
Каже: «Буду як сестричка..»
Підманула, схитрувала,
І мою оселю вкрала.
Що мені тепер робити?
Де я буду взимку жити?

Ведмідь. Не журись, не плач, Зайчатко,
Прожену Лисицю з хатки
(підходить до хати)

Гей, Лисице, прокидайся,
Геть з хатинки забирайся!

Лисиця. Я Лисичка як підскачу,
Полетять від тебе клоччя!

Ведуча. Наш Ведмедик теж злякався,
Під кущами заховався.
Плакав Зайчик, так журився...
Срій Вовчик тут з'явився.

(під музику заходить Вовк)

Ведуча. Добрий день, Вовчику-брате,
Хочеш з нами ти пограти?

Вовк. Я люблю грати, малята,
Будем грати в «Козенята»
Вовк ховається, діти стають в коло.

Гра «Козенята»

Вовк. Я зубатий, я кликатий,
Хочу всіх я вас спіймати!
(діти біжать по колу, та втікають на місце)

Ведуча. Вовчику, допоможи,
Лиску з хати вижени.
Вовк (бере за лапу Зайчатко, йде до хати)
Я зубатий, я кликатий,
Геть іди, Лиско, із хати!

Лисиця. Я Лисичка як підскачу,
Полетять від тебе клоччя!

Ведуча. Вовчик теж Лиску злякався,
Під кущами заховався.

Ведуча. Плаче Зайчик наш браток,
Тут з'явився Їжачок.

Ведуча. Цілий день наш Їжачок
По лісі блукає.
Серед гілля й колючок
Він гриби шукає.
Допоможемо, малята,
Їжачку гриби зібрати?

Гра «Збери гриби»: 2 дітей збирають гриби і складають в кошик)

Їжак. Дякую всім вам, малята,
В кошику грибів багато.

Театралізована діяльність

Їжак. Чом заплакане, Зайчатко?
Хто забрався в твою хатку?

Зайчик. Це руда хитра Лисичка,
Каже: «Буду як сестричка...»
Підманула, схитрувала,
І мою оселю вкрала.
Що мені тепер робити?
Де я буду взимку жити?

Їжак. Зараз палку я візьму,
Та Лисицю прожену!
(підходять до хати)

Їжак. Гей, Лисице, прокидайся!
Геть з хатинки забирайся!

Лисиця. Я Лисичка як підскачу,
Полетять від тебе клоччя!

Ведуча. І їжак наш теж злякався,
Під кущами заховався.
(звірі тремтять під кущами)

Ведуча. Годі, звірі, вам ховатись!
Треба разом об'єднатись.
Хитру Лиску всім прогнати,
Повернути Зайцю хату!
(всі виходять, підходять до хати, починають гавкати, ричати, шипіти)

Лисиця. Ой, зачекайте, вже взуваюся!
(звірі кричать голосніше)
Лисиця. Ой, зачекайте, вже одягаюся!
(звірі просять допомогти у малят, кричать всі разом, тупають ногами, плескають в долоні. Лисиця вибігає з хатинки)

Ведуча. Лиска вибігла з хатини,

І побігла по стежині.
Зайчик радо всіх вітає,
Звірів щиро обіймає
І запрошує до хати –
Будуть звірі чаювати.

Зайчик. Добре друзів таких мати,
Всіх запрошую до хати.
(всі кланяються.)

ЗАВДАННЯ ДО КАЗКИ:

Чому зайчик повірив лисиці і пустив її до себе в хатку?
Яка хатинка краща влітку: крижана, залізна, дерев'яна чи кам'яна? Чому?
Уявіть, що лисичка була добра. Якою була б тоді казка?
Що б ти порадив зробити зайчику та його друзям, якби лисичка не злякалася звірів?
Запропонувати дітям придумати ще одного друга зайчика, який би міг йому допомогти і намалювати його крейдою на асфальті.

Музично-розважальне свято «Івана Купала»

Анастасія КОТЕЛЬНИКОВА, музичний керівник

МЕТА: розвивати інтерес дітей до народних свят, традицій, обрядів, виховувати бажання приймати участь у календарних святах, надавати знання про народні-обрядові свята.

Ведуча:

Дуже рада я всіх Вас сьогодні вітати,
Тож, не будемо часу марнувати,
Бо треба свято розпочинати!
А зветься це свято - Івана Купала!

За стародавніми народними традиціями, 7 Липня – це найвеселіше, чарівне літнє свято, свято води та вогнища. З цим святом пов'язано багато обрядів, розваг, пісень і танців. В ніч з 6 на 7 липня розцвігає чарівна квітка папороть. У народі вважається, що в цей день вода, рослини та квіти володіють особливою цілющою силою, і тому роблять запаси лікарських рослин. А також, з квітів дівчатка сплітають віночки та по закінченню опускають їх у воду.

Ой на Івана, та й на Купала,
Дівчина квіти збирала.
Дівчина квіти збирала,
Та й в пучечки складала.

Танок дівчат з віночками. Виконують дівчата старшої групи.

Ведуча:

Ось як дівчатка гарно гарно танцювали!
Хлопці! Я бачу ви вже засумували?!
Нумо, хлопці, не журіться,
А підводьтесь та й веселіться.

Розваги хлопців...
«Водоноси»

Обираємо 2 команди, по 5 дітей. Команди становляться в лінії один за одним. В руках ємкість для переносу води (лопатка). Набираємо з одного відерця, доносимо обережно, щоб нічого не розлити, до іншого відерця та виливаємо. Учасник повертається, та передає естафету іншому. Перемагає та команда, яка швидше перенесе всю воду з одного відерця в інше.

1,2,3 – почали..

Кількість разів гри необмежена.

«Обери собі дівчину»

Виходять дівчата, які танцювали танок з віночками (у нас 8 дівчинок). Обираємо 9 хлопчиків. Ця гра схожа на вже знайому нам гру «Стільчики». Під музику дівчата з хлопцями розважаються. А коли закінчується музика, хлопчик обирає собі дівчинку. Кому не залишилось дівчинки, завершує гру.

1,2,3 – почали...

Кількість разів гри необмежена.

Гра «Струмочок»

«Струмочок» - це давня руська народна гра. Обирається 2 «струмочка», кількість учасників 1 струмочка - непарна (у нашому

разі 2 групи). Діти кожного «струмочка» встають у 2 колони, беруться по парно за руки та підіймають руки вгору. Обирається перший гравець. Він проходить через «струмочок», обирає собі пару, проходить та становиться у кінець. Той, хто залишився один, підходить на початок і гра продовжується.

Чим швидше будете рухатися, тим веселіше.

Увага, 1, 2, 3, - почали...

Кількість разів гри необмежена.

Ведуча: Добре ми розважились,

Та й треба свято проводити!

Але це ще не все.. Залишилося найголовніше,

- стрибання через багаття. Це одна з головніших особливостей свята.

Отже, запрошую всіх,

Діточок та дорослих,

Через багаття пострибати,

Та й нечисту силу відігнати!

(діти разом з вихователями стрибають через багаття)

Ведуча: Та на останок, візьмемося всі за руки, та заведемо святковий хоровод.

Папороть відцвіла, багаття догоріло,

Купало-свято наше відшуміло,

Та напевно в серцях ваших

Згадку про себе залишило!

ДЮСШ отдела образования Димитровского городского совета

Детский клуб спортивного танца

АД АСТРА

Руководитель – тренер и судья международной категории
Наталья Юрьевна Волкова

объявляет новый набор в группы:

- детская развивающая хореография
(дети 3 – 4 года)
- бальные танцы для начинающих
(дети 5 – 7 лет)
- спортивные бальные танцы
(дети 5 – 12 лет, на конкурсной основе)
- брейк-данс (дети от 7 лет и старше, взрослые)
- фитнес (от 15 лет и старше)
- английский язык для детей и взрослых

Квалифицированные преподаватели проводят занятия в

**клубе им. Воровского и
ОШ № 10.**

**тел. 050-550-65-12
063-266-60-25**

ДЮСШ отдела образования Димитровского городского совета

Детский клуб спортивного танца

АД АСТРА

Руководитель – тренер и судья международной категории
Наталья Юрьевна Волкова

объявляет новый набор в группу

- бальные танцы для начинающих
(дети 4 – 6 лет)

Группа будет работать на базе вашего детского сада 2 раза в неделю.

тел. 050-550-65-12
063-266-60-25

